

070 175
ศ 237ก
จ 3

การประเมินผลการคัดเลือกวารสารทางวิชาการของสำนักหอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์

ของ

ศิริพรรณ ตันติวัชรประกาย

29 ม.ค. 2531

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม 2527

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

165406

การประเมินผลการศึกษาเลือกวารสารทางวิชาการของสำนักหอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

ของ

ศิริพรรณ ตันติวัชรประกาย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม 2527

การวิจัยนี้มุ่งประเมินผลการคัดเลือกวารสารทางวิชาการสาขาศึกษาศาสตร์ และสาขาที่เกี่ยวข้องของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยถือเอา ความถี่ในการใช้เป็นเกณฑ์ และใช้วิธีการของแบรดฟอร์ด สำหรับจัดกลุ่มวารสารตาม ความถี่ในการใช้ นอกจากนี้มุ่งศึกษาว่าความถี่ในการใช้วารสารกับลักษณะภายในและ ภายนอกบางประการของวารสารมีความสัมพันธ์ต่อกันหรือไม่

กลุ่มตัวอย่างวารสารที่เฝ้าในการศึกษา ประกอบด้วยวารสารภาษาไทย 34 ชื่อ และภาษาอังกฤษ 37 ชื่อ ข้อมูลด้านจำนวนครั้งในการใช้ได้มาจากบันทึกการยืมวารสาร ฉบับย้อนหลังเป็นระยะเวลาหนึ่งปี และรวบรวมจากการเก็บสถิติการเคลื่อนย้ายวารสาร จากชั้นวารสารฉบับปัจจุบันในระยะเวลา 4 เดือนติดต่อกัน เพื่อบันทึกถึงจำนวนการจัดกลุ่ม ตามกฎการกระจายของแบรดฟอร์ด เพื่อกันหากลุ่มวารสารโทรมที่มีการใช้สูง และโทรมที่มีการใช้ต่ำ หลังจากนั้นได้เฝ้าวารสารทั้งสองกลุ่มมาวิเคราะห์เพื่อหาว่าลักษณะภายในและ ภายนอกของวารสารมีความสัมพันธ์กับความถี่ในการใช้หรือไม่

ผลการศึกษาพบว่า วารสารมีตรรก และคุรุปริทัศน์ เป็นวารสารที่ได้รับการ จัดอยู่ในโทรมแรก สำหรับกลุ่มวารสารภาษาอังกฤษ Journal of Educational Research และ Educational and Psychological Measurement เป็นวารสาร ที่ได้รับการจัดอยู่ในโทรมแรกและโทรมที่สองตามลำดับ อย่างไรก็ตาม พบว่าวารสารทั้งสอง ภาษา จำนวนประมาณครึ่งหนึ่งเป็นวารสารที่มีการใช้สูง และค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณา วารสารในโทรมต่ำสุด พบว่า มีจำนวนน้อยที่มีการใช้ต่ำกว่า 10 ครั้ง และไม่มีวารสาร ฉบับใดที่ไม่ถูกใช้เลยในระหว่างการสำรวจ จึงอาจกล่าวได้ว่าวารสารกลุ่มตัวอย่างนี้อยู่ ในความต้องการของผู้ใช้ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะภายในและลักษณะ ภายในในบางด้านของวารสาร ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับความถี่ในการใช้แต่อย่างใด ยกเว้นกรณีเดียว คือ พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้กับกำหนดออกของ วารสารไทยที่ระดับนัยสำคัญ .05 จึงอาจกล่าวได้ว่าไม่อาจนำลักษณะภายในนอกและ ลักษณะภายในในบางประการของวารสาร มาใช้ในการคัดเลือกวารสาร แต่อาจจะเลือก วารสารที่อยู่ในโทรมแรกและรอบ ๆ โทรมแรก หรือวารสารหลักของสาขาวิชา ส่วนการ

เลือกวารสารที่อยู่ในโซนดังกล่าวมา ให้พิจารณาตามลำดับงบประมาณสำหรับห้องสมุดที่มี
 กำลังจัดหาวารสารได้กว้างขวาง ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า จำเป็นที่จะต้องส่งเสริมให้
 ผู้ใช้เกิดทักษะในการใช้เครื่องมือค้นคว้าด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนการใช้วารสาร
 ทุกรุ่นวารสารหลัก แต่ปีการศึกษามีบทความความสำคัญ ๆ ในสาขาวิชาหนึ่ง ๆ เป็นครั้งคราว

AN EVALUATION OF THE SCHOLARLY JOURNAL SELECTION AT THE CENTRAL
LIBRARY, SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

AN ABSTRACT

BY

SIRIPUN TANTIVACHARAPRAKAI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

October 1984

This study was to evaluate the selection of scholarly journals in education and other related fields in the Central Library of Srinakharinwirot University. Use frequency and Bradford distribution were employed in grouping journals. In addition, the relationship between use frequency and certain characteristics of the journal, physical as well as textual, was also evaluated.

The sample in the study comprised 34 titles of Thai language journals and 37 English language journals. Use frequency was obtained from counting the journal request and journal loan forms for the use of back issue journals for a period of one year. For current use, frequency count was made by recording the number of missing from the shelf of current journals for 4 consecutive months. The data were arranged according to Bradford distribution in order to identify the core zone and other zones. The journals in the core zone and most frequent use zone and the journals in the least use zone were analyzed to find out whether use frequency had anything to do with certain characteristics of the journals.

Findings revealed that Mitkru and Kuruparitat were included in the core and the most frequent use zones for Thai language journals. Journal of Educational Research and Educational and Psychological Measurement were placed in the most frequent use zones for English language journals. It was also found that most journals in both languages were used frequently and rather frequently. Considering the journals in the least use zones it revealed that there were not many journals being used less than ten

times and none of them was unused during the survey period. It could be concluded that the sample journals were in need of the users. In studying the characteristics of the journals, it was found that there was no relationship between use frequency and journals' certain characteristics except for one case, i.e. use frequency of Thai language journal was independent from frequency of publication at .05 level of significance.

These findings indicated that selection of scholarly journals by observing their physical and some textual characteristics was used unlikely. Rather the selection should concentrate on the core journals or those scattering around the core journals if these were to be identifiable. In selection the journals in the less use zones, size of the budget allowance should be brought into consideration. The findings further indicated that it was unavoidable in promoting the journal use through increasing the users' skill, in using all searching tools in order to enhance the capability to access to the important papers occasionally published in the non-core journals.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา	ประธาน	คณะกรรมการสอบ	ประธาน
<u>ศาสตราจารย์ ดร. วิมล วัฒนศิริ</u>		<u>ศาสตราจารย์ ดร. วิมล วัฒนศิริ</u>	
<u>ศาสตราจารย์ ดร. วิมล วัฒนศิริ</u>	กรรมการ	<u>ศาสตราจารย์ ดร. วิมล วัฒนศิริ</u>	กรรมการ
		<u>นาย วิชาญ วัฒนศิริ</u>	กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความกรุณาอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.สุนทร แก้วลาย และอาจารย์นงนวล พงษ์ไพบูลย์ ผู้ให้คำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำปริญญานิพนธ์ตลอดมา โดยเสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อตรวจและแนะนำแก้ไขข้อบกพร่อง อันเป็นประโยชน์และให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง

กราบขอบพระคุณ อาจารย์บุญศรี ไพรัตน์ ที่ได้เกียรติเป็นกรรมการสอบเพิ่มเติม อาจารย์ระวีวรรณ พันธุ์พานิช และอาจารย์กาญจนา รุ่งรัตนันท์ ที่ได้กรุณาให้คาบปรึกษาเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กราบขอบพระคุณ และขอบคุณ อาจารย์เปล่งศรี เทพบุญชร พี่ ๆ และอาสาสมัครหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา ที่ให้การสนับสนุนในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอบพระคุณญาติ และมิตรทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือและให้กำลังใจ โดยเฉพาะ คุณสุประภา ศรีทอง และคุณกนกนัท ศุภัทรานนท์ และเพื่อน ๆ ชาวบรรณารักษ์ 24 ทุกท่าน ขอบพระคุณบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ฝ่ายวารสารของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ ขออภิวาดีถึงพระคุณอันหาที่สุดและที่เปรียบมิได้ของคุณน้ำสุจิตรา เมฆธน คุณศิริลักษณ์ บุญมา (ต้นศิวัชรประกาย) คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้ความรัก ความเมตตา ตลอดจนให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจจนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้

ศิริพรรณ กันศิวัชรประกาย

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนา	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	คานิยามศัพท์เฉพาะ	4
2	กฎการกระจายของแบรคฟอร์ค	6
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
	สมมติฐานในการวิจัย	15
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	16
	กลุ่มตัวอย่าง	16
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	17
	การรวบรวมข้อมูล	18
	การวิเคราะห์ข้อมูล	19
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	20
4	ผลการศึกษาค้นคว้า	22
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	22
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	22
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	23

5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	60
	ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้	60
	วิธีดำเนินการศึกษาครั้งนี้	61
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	61
	การวิเคราะห์ข้อมูล	62
	สรุปผลการศึกษาครั้งนี้	62
	อภิปรายผล	65
	ข้อเสนอแนะ	72
	บรรณานุกรม	74
	ภาคผนวก	78

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ข้อมูลสืบจากการสำรวจการใช้วารสารในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1968	12
2	จัดโซนวารสารตามกฎของแบรคฟอร์ด	14
3	จำนวนวารสารในแต่ละสาขาวิชาที่นำมาศึกษา	17
4	วิธีจัดโซนวารสารภาษาไทยตามความถี่ในการใช้วารสาร โดยใช้กฎของแบรคฟอร์ด	25
5	จัดโซนวารสารภาษาไทยตามกฎของแบรคฟอร์ด	26
6	วิธีจัดโซนวารสารภาษาต่างประเทศตามความถี่ในการใช้วารสาร โดยใช้กฎของแบรคฟอร์ด	28
7	การจัดโซนวารสารภาษาต่างประเทศตามกฎของแบรคฟอร์ด ...	29
8	ลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารภาษาไทย ในโซนที่มีความถี่ในการใช้สูง และโซนที่มีความถี่ในการใช้ต่ำ .	31
9	ลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารภาษา ต่างประเทศ ในโซนที่มีความถี่ในการใช้สูง และโซนที่มีความถี่ ในการใช้ต่ำ	39
10	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทยกับลักษณะ วารสารด้านข้อเรื่อง	40
11	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทยกับลักษณะของ วารสารด้านรูปเล่ม	41
12	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทยกับลักษณะของ วารสารด้านจำนวนบทความทางการศึกษา	41

13	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทยกับลักษณะ ของวารสารในค่านส่วนประกอบของบทความ	42
14	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทยกับลักษณะ ของวารสารในค่านกำหนดออก	43
15	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทยกับลักษณะ ของวารสารในค่านผู้จัดทำ	44
16	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทยกับอายุ ของวารสาร	45
17	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทยกับลักษณะ วารสารในค่านการเสนอเนื้อหา	46
18	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทยกับลักษณะ วารสารในค่านแนวของเนื้อหา	47
19	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทยกับลักษณะ วารสารในค่านสารบัญ	48
20	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศ กับลักษณะของวารสารในค่านชื่อเรื่อง	49
21	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศ กับลักษณะของวารสารในค่านรูปเล่ม	50
22	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศ กับลักษณะของวารสารในค่านจำนวนบทความทางการศึกษา	51
23	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศ กับลักษณะวารสารในค่านส่วนประกอบของบทความ	52
24	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศ กับลักษณะวารสารในค่านกำหนดออก	53

25	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศ กับลักษณะของวารสารในคานผู้จัดทำ	54
26	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศ กับอายุของวารสาร	55
27	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศ กับการเสนอเนื้อหา	56
28	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศ กับลักษณะของวารสารในคานแนวของเนื้อหา	57
29	ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศ กับลักษณะของวารสารในคานสารบัญ	58
30	ความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทย จาแนกตามประเภทการใช้...	92
31	ความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศ จาแนกตามประเภท การใช้	94
32	ข้อมูลสืบจากการรวบรวมความถี่การใช้วารสารภาษาไทยตั้งแต่ เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2525 - เดือนกันยายน พ.ศ.2526 . .	98
33	ข้อมูลสืบจากการรวบรวมความถี่การใช้วารสารภาษาต่างประเทศ ตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2525 - เดือนกันยายน พ.ศ. 2526	100

บทนำ

วารสาร เป็นสิ่งพิมพ์ประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญต่อห้องสมุดทุกประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องสมุดมหาวิทยาลัย ย่อมจะขาดวารสารเสียไม่ได้ ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถค้นคว้าหาความรู้และความก้าวหน้าใหม่ ๆ จากวารสาร เพราะเป็นสิ่งพิมพ์ที่เสนอผลการค้นคว้าซึ่งเป็นความก้าวหน้าและพัฒนาการของวิทยาการ

จากการสำรวจของ พอล อี เวเซนยี (Vesonyi, 1966 : 23) หัวหน้าแผนกวารสารของห้องสมุดวิทยาลัยฮันเตอร์ (Hunter College Library) ที่กรุงนิวยอร์กเมื่อปีค.ศ. 1966 พบว่า นักศึกษานิยมอ่านวารสารมากขึ้นเนื่องจากจำเป็นต้องค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ จากเนื้อความสั้น ๆ ที่ชัดเจน และตรงกับความต้องการในการเขียนรายงาน ปีเตอร์สัน (Peterson, 1969 : 400 - 430) ได้ศึกษาลักษณะการใช้วารสารของนักศึกษาระดับปริญญาโท ปรากฏว่าร้อยละ 84 ใช้วารสารอ้างอิงในภาคนิพนธ์ สำหรับในประเทศไทย เทียนใจ เกียรติ (เทียนใจ เกียรติ 2525 : ง - จ, 120) พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยครุภาพังเพชรอ่านวารสารทางวิชาการมาก เพื่อนำไปใช้อ้างอิงในการทำรายงานมากที่สุด ควบคู่ประโยชน์และคุณค่าของวารสารดังกล่าวจำเป็นต้องที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจะต้องพิจารณาคัดเลือก จัดหาวารสารที่ดีและเหมาะสมไว้ให้บริการแก่ผู้ใช้

ปัจจุบันนี้ปริมาณการผลิตวารสารในแต่ละปีมีจำนวนมาก ผู้วิจัยได้ตรวจสอบจากคู่มือรวบรวมรายการวารสารพร้อมรายละเอียดในการบอกรับวารสารจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกของบริษัทเอบสโก (EBSCO Industries Inc.) ฉบับประจำปี ค.ศ. 1983 - 1984 พบว่า มีรายชื่อวารสารที่บริษัทให้บริการบอกรับจำนวนประมาณ 160,000 ชื่อ (EBSCO, 1983 : 5) จากจำนวนดังกล่าวเป็นการยากสำหรับ

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยใด ๆ จะสามารถจัดหาวารสารทุกรายชื่อ มาให้บริการแก่นิสิต
 ของตนได้ ปัจจุบันห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยรับวารสารภาษาไทยและภาษา
 ต่างประเทศตั้งแต่ 25 ถึง 1200 รายการเท่านั้น (ประภาวดี สืบสนธิ์ 2527 :
 52) จะเห็นได้ว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่ห้องสมุดจะต้องคัดเลือกวารสารจำนวนน้อยที่
 สามารถรองรับได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้วารสารที่สามารถใช้ได้คุ้มค่า

วิธีการและข้อเสนอแนะในการคัดเลือกวารสารอยู่หลายรูปแบบ เช่น ไลล์
 (Lyle. 1967 : 267 - 271) เสนอแนะวิธีการเลือกวารสารโดยให้ขอคำแนะนำ
 จากผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ผู้สอนในแต่ละคณะของมหาวิทยาลัย แคทซ์ (Katz.
 1972 : xi) แนะนำให้จัดรายชื่อวารสารส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ บรรณารักษ์ อาจารย์
 และผู้อ่านพิจารณาเลือก นอกจากนี้อาจเลือกโดยพิจารณาวารสารที่คิดว่าให้ประโยชน์
 ต่อการเรียนการสอนของอาจารย์และนิสิต นักศึกษามากที่สุด มาดาคักกี วชิรปรีชาพงษ์
 (มาดาคักกี วชิรปรีชาพงษ์ 2522 : 63 - 64) ได้เสนอเกณฑ์ในการเลือกรับ
 วารสารเข้าห้องสมุดโดยให้พิจารณาความสนใจและความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุด
 เลือกวารสารให้ใกล้ชิดส่วนสมมูลกัน เลือกรับเฉพาะฉบับที่มีผู้อ่านจริง ๆ หรือฉบับ
 ที่ผู้ใช้บ่อย วารสารหมวดเดียวกันควรเลือกฉบับที่ดีที่สุด

ผู้วิจัยเห็นว่าการที่ผู้เชี่ยวชาญมีส่วนร่วมในการคัดเลือกวารสารนั้น นับว่า
 เป็นวิธีการที่ดีเพราะจะทำให้ห้องสมุดได้วารสารทางวิชาการที่มีคุณภาพ แต่ขอเสีย
 อาจมีตรงที่บางครั้งเนื้อหาของบทความอาจหนักและยากเกินไป ทำให้มีผู้อ่านบางส่วน
 เท่านั้น ส่วนการให้ผู้อ่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกวารสารเข้าห้องสมุดควยนั้น ผู้วิจัย
 มีความเห็นว่าน่าจะเป็นวิธีการที่ดีเพราะวารสารที่เลือกเข้ามาจะตรงกับความต้องการ
 และความสนใจของผู้ใช้ ซึ่งตรงกับวิธีการที่สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปฏิบัติอยู่ คือ

1. เลือกวารสารที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรของมหาวิทยาลัย
2. เลือกวารสารที่อยู่ในความสนใจและความต้องการของผู้ใช้ วารสาร
 ที่คณาจารย์เสนอแนะ จะได้รับการพิจารณาซื้อในลำดับความสำคัญสูง (อัญชลี
 อานาจกรรม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ศิริพรรณ ตันติวัชรประกาย เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2527)

อย่างไรก็ตามการคัดเลือกวารสารด้วยวิธีดังกล่าว ไม่อาจทราบได้ว่าวารสารที่คัดเลือกมานั้น จะสามารถตรวจสอบได้อย่างไรว่ามีคุณค่าเหมาะสมแก่ความต้องการของผู้ใช้ และมีผู้ใช้จริงมากน้อยเพียงใด

อารีย์ วงศ์โยภาส (อารีย์ วงศ์โยภาส 2516 : 8) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้วารสารประกอบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน โดยใช้วิธีการส่งแบบสอบถามแก่อาจารย์และนิสิต และเก็บใจ เกี่ยวกับ การศึกษาเรื่องการใช้วารสารวิชาการของนักศึกษาวิทยาลัยครูกาแพงเพชร และเก็บข้อมูลโดยวิธีส่งแบบสอบถามเช่นเดียวกัน การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามนั้น ไม่อาจทราบได้ว่าผู้ตอบใช้วารสารจริงตรงตามที่ตอบหรือไม่ ฉะนั้นการได้เน้นที่การใช้จริงก็น่าจะได้ประโยชน์มาก ผู้วิจัยจึงได้เก็บข้อมูลจากแบบการใช้วารสารจริงที่นิสิตและอาจารย์กรอกรายละเอียดในการขอใช้วารสารจริง ซึ่งทางสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้จัดทำไว้ ฉะนั้นในที่นี้ จะเห็นว่าการขืมและการเคลื่อนย้ายวารสารจากชั้นจะเป็นแหล่งข้อมูลการใช้ที่สะท้อนสถานการณ์ใช้ในหอสมุดมหาวิทยาลัย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะประเมินผลการคัดเลือกวารสารทางการศึกษาและวารสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยวิธีต่อไปนี้

1. จัดโชนวารสารที่มีการใช้สูง และวารสารที่มีการใช้ต่ำโดยวิธีของแบรตฟอร์ด (Bratford distribution)
2. ศึกษาลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารที่มีการใช้สูงและที่มีการใช้ต่ำ

๖/ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารกับลักษณะภายนอก และลักษณะภายในบางด้านของวารสาร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้จากการศึกษาการใช้วารสารโดยวิธีดังกล่าวมีดังนี้

1. ทำให้สามารถบ่งชี้กลุ่มวารสารทางการศึกษาและวารสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตามความถี่ในการใช้ อันจะเป็นแนวทางในการวางแผนนโยบายการคัดเลือกหรือเลิกขอรับวารสารดังกล่าว

2. ผลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์สำหรับบรรณารักษ์ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนนโยบายการคัดเลือกหรือบอกเลิกรับวารสาร

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำกัดเฉพาะวารสารทางการศึกษาและวารสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขอรับเป็นสมาชิกตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป

ความนิยามศัพท์เฉพาะ

1. วารสารทางการศึกษาจะหมายถึงวารสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา หมายถึงวารสารที่มีลักษณะต่อไปนี้

1.1 ชื่อวารสารบ่งชี้ว่าเป็นวารสารทางการศึกษา

1.2 มีจุดมุ่งหมายแสดงไว้ว่าเกี่ยวข้องกับการศึกษา

1.3 มีเนื้อหาในสาขาวิชาต่อไปนี้คือ ประวัติและปรัชญาทาง

การศึกษา การประถมศึกษา การมัธยมศึกษา การอุดมศึกษา ระเบียบวิธีสอน

การประเมินผลการศึกษา การบริหารการศึกษา การวิเคราะห์การศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษา การศึกษานอกโรงเรียน พลศึกษาและสุขศึกษา

2. ลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางคำของวารสารคือ ชื่อเรื่อง รูปเล่ม จำนวนบทความทางการศึกษา ส่วนประกอบของบทความ ภาพประกอบ ผู้จัดทำอายุของวารสาร การเสนอเนื้อหา แนวของเนื้อหา วารบาณ

กฎการกระจายของแบรดฟอร์ด

เนื่องจากงานวิจัยฉบับนี้ นักกฎการกระจายของแบรดฟอร์ดมาใช้ในการประเมินผลการคัดเลือกวารสาร จึงสมควรอธิบายกฎการกระจายของแบรดฟอร์ด และชี้ให้เห็นว่านำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการค้นคว้าครั้งนี้อย่างไร

ประวัติ

ซามูเอล คลีเมนต์ แบรดฟอร์ด (Samuel Cloront Bradford) เกิดเมื่อวันที่ 10 มกราคม ค.ศ. 1878 ได้รับปริญญาเอกทางด้านวิทยาศาสตร์จากมหาวิทยาลัยแห่งลอนดอน (University of London)

ในปี ค.ศ. 1899 แบรดฟอร์ดเริ่มทำงานในห้องสมุดทางวิทยาศาสตร์ที่เซาท์เคนซิงตัน (South Kensington) โดยเริ่มจากตำแหน่งผู้ช่วยบรรณารักษ์ และได้รับตำแหน่งหัวหน้าบรรณารักษ์ในปี ค.ศ. 1925

แบรดฟอร์ดเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถสูง และเป็นผู้นองการณโกลจากคุณลักษณะดังกล่าวทำให้แบรดฟอร์ดสามารถปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงห้องสมุดพิพิธภัณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ (Science Museum Library) ให้พัฒนาจนกลายเป็นห้องสมุดวิทยาศาสตร์แห่งชาติ (The National Science Library) นอกจากนี้ยังได้ปรับปรุงระบบ U.D.C. (Universal Decimal Classification) ซึ่งเป็นระบบการจัดหมู่หนังสือให้แพร่หลายไปทั่วโลก

แบรดฟอร์ดได้สังเกตว่าทุก ๆ ปี จะมีการตีพิมพ์บทความทางวิทยาศาสตร์ที่มีประโยชน์ (Useful scientific papers) ประมาณ 3 ใน 4 ส่วนของจำนวนรายงานซึ่งมีอยู่นับล้านฉบับ บทความเหล่านี้ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารทางวิทยาศาสตร์ที่มีประโยชน์ จำนวน 15,000 ฉบับ นอกจากนี้ยังพบว่า มีการตีพิมพ์สารระสังเขป

หรือรายชื่อเอกสารอ้างอิง (abstracts or references) เพียง 3 ใน 4 ของ
 สารระสังเขปหรือเอกสารอ้างอิงที่ผลิตออกมาจริงจำนวนนับล้าน ในวารสารประเภท
 สารระสังเขปและกรรขี (abstracting and indexing periodicals) จำนวน
 ทั้งหมด 300 ฉบับ ซึ่งครอบคลุมบทความต่าง ๆ เพียงประมาณ 280,000 เรื่อง
 บทความแต่ละเรื่องถูกนำมาจัดทำสารระสังเขปโดยเฉลี่ยประมาณ 2.7 ครั้ง
 หมายความว่า บทความทางวิทยาศาสตร์ (Scientific papers) ที่มีประโยชน์ที่ตีพิมพ์
 แล้วถูกนำไปหาสารระสังเขปลงในวารสารประเภทสารระสังเขป (abstracting
 periodicals) ไปถึงครึ่งหนึ่งของที่มีอยู่จริง มันเทียบเท่ากับแบบและการประดิษฐ์
 จำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งอยู่บนชั้นโดยไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ (Bradford.
 1950 : 106 - 110)

ในปี ค.ศ. 1934 แมรคฟอรด์ได้ตีพิมพ์รายงานซึ่ง แสดงถึงการกระจายของ
 วารสารทางวิทยาศาสตร์ที่ตีพิมพ์บทความทางธรณีฟิสิกส์ประยุกต์ (applied geophysics)
 และเกี่ยวกับวิชาการหล่อลื่นในเครื่องจักร (lubrication) ถัดมาได้มีการปรับปรุง
 รายงานฉบับนี้ให้เล็กเล็กลงและตีพิมพ์อีกครั้งในปี ค.ศ. 1948 เอกสารฉบับนี้มีการ
 จัดกลุ่มวารสารโดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วยบทความจำนวนเท่า ๆ กัน
 แมรคฟอรด์พบว่า จำนวนวารสารในแต่ละกลุ่มเพิ่มขึ้นอย่างช้า ๆ ส่วนนี้
 (Fairthorne. 1970 : 228)

กลุ่มที่ 1	จำนวนวารสาร	9	ชื่อ	มี	429	บทความ
กลุ่มที่ 2	จำนวนวารสาร	59	ชื่อ	มี	499	บทความ
กลุ่มที่ 3	จำนวนวารสาร	258	ชื่อ	มี	404	บทความ

แมรคฟอรด์พบการคำนวณจำนวนชื่อวารสารในแต่ละกลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1	=	9	ชื่อ	
กลุ่มที่ 2	=	9 x 5	ชื่อ (เท่ากับ	45 ชื่อ)
กลุ่มที่ 3	=	9 x 5 x 5	ชื่อ (เท่ากับ	225 ชื่อ)

ซึ่งนำมาเขียนเป็นอัตราส่วนได้เท่ากับ

$$9 : 9 \cdot 5 : 9 \times 5^2$$

9 เป็นขนาดของวารสารในกลุ่มที่ 1 เรียกว่าตัวคูณ ซึ่งอาจจะเขียนในรูป
ได้ดังนี้

$$1 : \dots : c^2$$

(Drott, 1931 : 42 - 43)

เบรทท์ ได้พิจารณาการค้นพบดังกล่าวมาใช้ในการประมาณการว่าขนาดวารสารซึ่ง
ตีพิมพ์บทความในสาขาวิชาหนึ่ง ๆ และสรุปว่านอกเสียจากนี้ เรายังพบบทความที่ต้องการ
จากบรรณานุกรมหายไปแล้ว การทบทวนสาระสังเขปเรื่องจากวารสาร รวมชื่อวารสารมากกว่า
สามร้อยเรื่อง

แม้ว่าเบรทท์จะไม่ได้ช่วยให้ความสัมพันธ์กับการค้นพบครั้งนี้มากนัก แต่เขาก็ได้
พยายามแนะนำข้อประโยชน์ และพยายามชี้ให้เห็นว่าเราจะเป็นเรื่องสำคัญเพียงแต่ไม่
สามารถแสดงหลักฐาน หรืออาจอธิบายให้เป็นที่ยอมรับได้บ้าง ต่อมาวิกเตอร์ (Vicker) ได้
จัดจำแนกวารสารดังกล่าวนี้ โดยนำมาอธิบายในเชิงคณิตศาสตร์ และพิสูจน์ให้เห็นว่า
ความสัมพันธ์ที่เบรทท์ได้ค้นพบเป็นจริงไม่เพียงแต่ในกลุ่มวารสารที่ออกจังก่อผลิตสูง แต่ใน
จริงแล้วสำหรับวารสารที่มีกำลังผลิตขนาดกลางและมีกำลังผลิตขนาดเล็กด้วย

(Fairthorne, 1970 : 528)

กฎการกระจายของเบรทท์ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางหลังจากที่
เคนดัลล์ (Kendall) ได้ชี้ให้เห็นว่า กฎการกระจายของเบรทท์สามารถนำไป
ใช้กับการศึกษาบรรณานุกรมทางวิชาชีพการวิจัย

สมมติฐานเบื้องต้นของกฎนี้กล่าวว่า ในวารสารกลุ่มใด ๆ ก็ตามจะมีวารสาร
อยู่หนึ่งเล่มที่ครอบคลุมเนื้อหาวิชาหนึ่งวิชาโดยอย่างใกล้ชิด ส่วนวารสารที่เหลือกลุ่มใหญ่
จะมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชานั้นแต่เพียงทาง ๆ กลุ่มวารสารที่มุ่งแก้ไขกับวิชาหนึ่ง
วิชาใดแต่ละเล่มจะมีความเชี่ยวชาญมากกว่าวารสารอื่น ๆ ตามสมมติฐานนี้จะ

สามารถอำนวยความสะดวกให้เป็นกลุ่มหรือโซนได้ตามกำลังผลิตในสาขาวิชา โดยให้
โซนแรกเป็นโซนแกน ผลิตบทความได้สูงสุด โซนต่อมาเป็นกลุ่มที่ผลิตได้รองลงมา
ในการนี้จะพบว่าจำนวนวารสารในแต่ละโซนเพิ่มขึ้นในขณะที่กำลังผลิตลดลง
(สุนทร แก้วลาย 2522 : 93 - 94)

ให้ m เป็นจำนวนบทความเชิงวิชาการหนึ่งที่ตีพิมพ์ในวารสารที่เป็นโซนแกนและ
โซนต่อมาตามลำดับ

ให้ $p, p_1, p_2 \dots$ เป็นจำนวนวารสารในโซนแกน และโซนต่อ ๆ มา
ตามลำดับ และให้ $r, r_1, r_2 \dots$ เป็นจำนวนเฉลี่ยของบทความต่อวารสารในแต่ละ
โซน โดยที่

$$r = \frac{m}{p}, \quad r_1 = \frac{m_1}{p_1} \dots\dots\dots$$

ดังนั้นจะได้ $p < p_1 < p_2, \dots\dots\dots$

และในทางกลับกัน $r > r_1 > r_2 \dots\dots\dots$

ไม่ว่าจะเลือกโซนใดจะได้อะไร

นั่นคือ

$$p_r = p_1 r_1 = p_2 r_2 \dots\dots\dots = m$$

$$\frac{p_1}{p} = \frac{r}{r_1} = n_1$$

$$\frac{p_2}{p_1} = \frac{r_1}{r_2} = n_2$$

โดยที่ n_1 และ n_2 เป็นค่าคงที่

เพราะฉะนั้นจะได้

$$p_1 = n_1 p$$

$$p_2 = n_2 p = n_1 n_2 p$$

สามารถเขียนใหม่เป็น

$$p : p_1 : p_2 : \dots : n : n^2$$

จากนี้สามารถสรุปเป็นกฎการกระจายของ แบรดฟอร์ด (Bradford. 1950 : 116) ได้ดังนี้

...ถ้านวารสารวิทยาศาสตร์มาจัดเรียงตามกำลังการผลิตบทความในแขนงวิชาหนึ่ง ทุก โหนด วารสาร ออกเป็น โซน แกน ซึ่ง หุ้ม เคลือบ บทความใน แขนงวิชานั้น และ โซน หรือ กลุ่มอื่น ๆ มี จำนวนบทความพอ ๆ กับ จำนวนบทความในโซนแกน โดยที่ จำนวนวารสารในโซนแกนและโซน ต่อ ๆ มาจะมีสัดส่วนดังนี้ $1 : n : n^2$

การประยุกต์ของแบรดฟอร์ด

กอฟแมน และวอร์เรน (Goffman and Warren) ได้ใช้บรรณานุกรบในสาขาวิชา Mast ^{Celi} cell และ Schistosomiasis ในช่วง 100 ปี มาทำการวิเคราะห์ตามกฎการกระจายของแบรดฟอร์ด และคัดแปลงการจัดโซนให้เหลือเพียงไม่กี่โซน ด้วยวิธีนี้จะได้จำนวนวารสารกลุ่มหนึ่งเรียกว่าวารสารหลักของสาขาวิชา ผู้วิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า วิธีนี้จะมีประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกซื้อวารสาร ต่อมาได้มีการทดลองหลักการที่คัดแปลงนี้ เพื่อหาวิธีการเลือกซื้อวารสารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเก็บข้อมูลตามความถี่ในการใช้วารสารแต่ละชื่อเรื่อง และจัดข้อมูลตามกฎการกระจายของแบรดฟอร์ด กำหนดให้ความถี่ในการใช้แทนจำนวนบทความ ดังนั้นในโซนแกนจะประกอบด้วยวารสารจำนวนหนึ่งที่มีความถี่ในการใช้สูงและจำนวนวารสารในแต่ละโซนจะเพิ่มขึ้น โดยที่แต่ละชื่อเรื่องจะมีความถี่ในการใช้ลดลงตามลำดับของโซน วารสารในโซนท้าย ๆ จะเป็นวารสารที่ถูกใช้เพียงครั้งเดียว ผู้วิจัยชี้ให้เห็นว่าสิ่งที่ค้นพบนี้จะเป็นเกณฑ์เชิงปริมาณ อาจจะนำมาใช้ในการกำหนดนโยบายการจัดหาวารสารสำหรับห้องสมุด (สุนทร แก้วลาย 2522 : 96)

นอกจากนี้ยังได้มีการนำผลการกระจายของแบรคฟอร์คไปใช้ในการศึกษาคุณภาพของบทความ เช่น แลมป์ ได้ชี้ให้เห็นว่ามีการบังเอิญเกิดขึ้นระหว่างปริมาณและคุณภาพของบทความในวารสารวิชาการ นั่นคือ วารสารที่ผลิตบทความสูงสุดจะเป็นวารสารที่มีคุณภาพ ผู้วิจัยได้จัดเรียงวารสารเป็นโซนตามกฎของแบรคฟอร์คและศึกษาบทความในโซนแกนโดยเปรียบเทียบกับบรรณานุกรม คัดเลือกของสาขาวิชา ซึ่งถือว่าเป็นการรวมงานที่มีคุณภาพสูง (สุนทร แก้วลาย 2522 : 97)

มีการนำกฎการกระจายของแบรคฟอร์คมาใช้ในการกำหนดนโยบายการจัดหาวารสาร กอฟแมน และมอริส (Goffman and Morris 1970 : 200 - 203) ได้ศึกษาการใช้วารสารของห้องสมุดแพทย์ แอลเลน เมมอเรียล (Allen Memorial Medical Library) ที่รัฐโอไฮโอ (Ohio) ระหว่างเดือนมีนาคม ค.ศ. 1968

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาของกอฟแมน และมอริส เป็นแบบอย่างของการประยุกต์กฎการกระจายของแบรคฟอร์ค ผู้วิจัยจึงขอนำรายละเอียดการคำนวณมาแสดงเพื่อให้เห็นขั้นตอนสำคัญ ๆ ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในครั้งนี้

1. การเก็บข้อมูล เก็บข้อมูลจากการใช้วารสารในห้องสมุดแพทย์ แอลเลน เมมอเรียล (Allen Memorial Medical Library) จากวารสาร 371 ชื่อ จำนวนการใช้ 876 ครั้ง

2. การจัดกระทำข้อมูล นำวารสารที่มีจำนวนการใช้เท่ากัน รวมไว้ด้วยกัน และเรียงลำดับดังตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลดิบจากการสำรวจการใช้วารสารในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1968

จำนวนของวารสาร	การใช้วารสาร	รวม
1	18	18
1	12	12
2	11	22
1	10	10
5	9	27
7	8	56
4	7	28
12	6	72
15	5	75
28	4	112
36	3	108
75	2	150
186	1	186
371	96	876

(Goffman and Morris, 1970 : 201)

3. การคำนวณตามกฎของเบรคฟอร์ด ได้ดำเนินการดังตาราง 2 ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

3.1 แบ่งเป็น 8 โฉน โดยประมาณการว่าจะแบ่งจำนวนครั้งที่พิมพ์แต่ละกลุ่มจำนวนประมาณ 100 แล้วนำจำนวนครั้งที่พิมพ์ตามตาราง 2 คือ 876 หารด้วย 8 ซึ่งได้

เท่ากับ 109.5 หรือคิดเป็นจำนวนเต็ม 109

3.2 แบ่งโฆษณาวารสารโดยถือจำนวนครั้งที่ได้จากข้อ 1 คือ 109 ครั้ง เป็นเกณฑ์ หาจำนวนสูงหรือต่ำกว่า 109 ให้เริ่มจำนวนที่ใกล้ 109 ที่สุด

3.3 ช่องที่ 3 จำนวนชื่อเรื่องวารสารซึ่งถูกใช้จำนวนเท่า ๆ กัน จะรวมชื่อเรื่องวารสารในแต่ละโซน เช่น ในตาราง 2 โซนที่ 1 มีจำนวนครั้งที่โฆษณาวารสาร 113 ครั้ง ใช้วารสาร 11 ชื่อเรื่อง

3.4 ถ้าหนังสือของแบรดฟอร์ด สามารถได้จากการนำจำนวนชื่อเรื่องวารสารในโซนที่ 2 หักด้วยจำนวนวารสารในโซนที่ 1 เช่น จากตาราง 2 หน้า 16 (จำนวนวารสารในโซนที่ 2) หักด้วย 11 (จำนวนวารสารในโซนที่ 1) เท่ากับ 1.5 และหาจำนวนวารสารในโซนที่ 3 หักด้วยจำนวนวารสารในโซนที่ 2 คือ หาจำนวนวารสารในโซนที่ 3 หักด้วยจำนวนวารสารในโซนที่ 2 ซึ่งผลที่ได้จะใกล้เคียงกันคือ ประมาณ 1.5 1.3 1.4 ...

4. การแปลความหมาย จากการจัดโฆษณาวารสารทั้งตาราง 2 เมื่อจัดโฆษณาวารสารแล้ว ตามกฎของแบรดฟอร์ดได้กล่าวไว้ว่า ถ้าหาวารสารมาจัดเรียงตามลำดับตามกำลังผลิตบทความ สามารถแบ่งวารสารออกเป็นโซนแทน ซึ่งผลิตบทความได้มากกว่าวารสารโซนอื่น ๆ จำนวนวารสารในโซนแรกและโซนต่อ ๆ มาจะมีสัดส่วนดังนี้ $1 : n : n^2$

เมื่อนำจำนวนชื่อเรื่องวารสารในโซนต่าง ๆ มาหาค่าเฉลี่ยจำนวนชื่อเรื่องวารสารในโซนที่ 1 ได้ดังนี้

				ผลการคำนวณ	ค่าตามทฤษฎี
16	หรรควย	11	เท่ากับ	1.5	$1.4(n)$
21	หรรควย	11	เท่ากับ	1.9	$(1.4)^2 = 1.9$
28	หรรควย	11	เท่ากับ	2.5	$(1.4)^3 = 2.7$
38	หรรควย	11	เท่ากับ	3.5	$(1.4)^4 = 3.8$
55	หรรควย	11	เท่ากับ	5	$(1.4)^5 = 5.3$
93	หรรควย	11	เท่ากับ	8	$(1.4)^6 = 7.5$
109	หรรควย	11	เท่ากับ	9	$(1.4)^7 = 10.5$

จากการคำนวณจะเห็นได้ว่าค่าที่ได้จากการคำนวณใกล้เคียงกับค่าตามทฤษฎีที่กล่าวไว้ในกฎของแบรคฟอร์ด

ตาราง 2 จักรโนวารสารตามกฎของแบรคฟอร์ด

โนน	จำนวนครั้งที่ไ้วารสาร	จำนวนวารสาร	ค่าคงที่ของแบรคฟอร์ด
1	113	11	—
2	108	16	1.5
3	107	21	1.3
4	110	28	1.3
5	110	38	1.4
6	110	55	1.4
7	109	93	1.7
8	109	109	1.2
รวม	876	371	เฉลี่ย 1.4

สมมติฐานในการวิจัย

1. การกระจายของความรู้ในการใช้วารสารทางวิชาการในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สอดคล้องกับกฎการกระจายของแบรคฟอร์ด

2. ความถี่ในการใช้วารสารทางวิชาการไม่สัมพันธ์กับลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสาร

สมมติฐานข้อ 2 ตั้งขึ้นจากการศึกษาเกี่ยวกับการใช้วารสารของไทยและของต่างประเทศ ปรากฏว่า ผู้ใช้วารสารเพื่อการค้นคว้าและหาผลงานเป็นส่วนใหญ่ เช่น จากงานวิจัยของ เคียวเงิ เกียวซี (เคียวเงิ เกียวซี 2525 : ง - จ 126) ปรากฏว่า นักศึกษาวิชาศึกษาศาสตร์กำแพงเพชรอ่านวารสารทางวิชาการมาก เพื่อนำไปใช้อ้างอิงในการหาผลงานมากที่สุด และงานวิจัยของปีเตอร์สัน (Peterson, 1969 : 400 - 430) ซึ่งได้ศึกษาถึงการใช้วารสารของนักศึกษาระดับปริญญาโท ปรากฏว่า ร้อยละ 84 ใช้วารสารอ้างอิงในการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า ความถี่ในการใช้วารสารทางวิชาการไม่สัมพันธ์กับลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสาร

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เลือกศึกษาเฉพาะวารสารในสาขาการศึกษาและวารสารในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่มีในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในระหว่างเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2525 - เดือนกันยายน พ.ศ. 2526 โดยปีเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. เป็นวารสารที่มีรายชื่อปรากฏอยู่ในหมวด A (สาขาศึกษา) หมวด C (สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว) หมวด E (สาขาพลศึกษา สุขศึกษา และสันทนาการ) และหมวด H (สาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์) ตามคู่มือการกำหนดสัญลักษณ์ประจำวารสารฉบับปัจจุบันของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (กรณีการ ขวบนานเกาะ และประพิมพ์ สิริวัฒนนันท 2525 : 1 - 14)

2. เป็นวารสารที่สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร บอกไว้เป็นสมาชิกตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป

3. เป็นวารสารที่ผู้ผลิตยังจัดหาอยู่ขณะที่ผู้วิจัยยังหาการศึกษา ทั้งนี้โดยการตรวจสอบ รายชื่อวารสารภาษาไทยจากรายชื่อวารสารภาษาไทยในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา (คณะอนุกรรมการกลุ่มวารสารและเอกสาร บรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา 2525 : 1 - 187) และตรวจสอบรายชื่อวารสารภาษาต่างประเทศจาก

Ulrich's International Periodicals Directory (Ulrich's International Periodicals Directory. 1982 : 2 vols)

จากเกณฑ์ดังกล่าวได้จำนวนวารสารในแต่ละสาขาวิชาที่นำมาศึกษา ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนวารสารในแต่ละสาขาวิชาที่นำมาศึกษา

ชื่อหมวด	วารสารในสาขา	ไทย	ต่างประเทศ	รวม
A	การศึกษาศาสตร์	17	20	37
C	จิตวิทยา การแนะแนว	5	5	10
D	พลศึกษา สุขศึกษา สันทนาการ	6	5	11
H	วิทยาศาสตร์ประยุกต์	6	7	13
รวม		34	37	71

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การศึกษาก่อนหน้านี้ ผู้วิจัยได้แบบบันทึกต่าง ๆ ไว้แล้ว เก็บข้อมูล ดังนี้

1. แบบบันทึกการเคลื่อนย้ายของวารสารฉบับใดฉบับหนึ่งมาอยู่วัน ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น (ดูตัวอย่างในภาคผนวก ข หน้า 84)

2. แบบการพิมพ์วารสารฉบับย้อนหลัง ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2525 ถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2526 รวมเวลา 343 วัน กองสารนิเทศสุมกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ซึ่งแบ่งเป็น

2.1 แบบการพิมพ์วารสารใช้ภายในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2.2 แบบการพิมพ์วารสารออกนอกสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

(ดูตัวอย่างในภาคผนวก ก หน้า 87-88)

3. แบบบันทึกความถี่ในการใช้วารสารฉบับย้อนหลัง (กึ่งตัวอย่างในภาคผนวก ง หน้า ๑๐)

4. แบบสำรวจลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางส่วนของวารสารที่ปรากฏในวารสารโชนที่มีความถี่ในการใช้สูง และโชนที่มีความถี่ในการใช้ต่ำ (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ข หน้า 110-112)

การสร้างแบบสำรวจลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางส่วนของวารสาร มีลำดับขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.2 สร้างแบบสำรวจลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางส่วนของวารสาร แล้วนำเสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาแก้ไข

4.3 นำแบบสำรวจที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ แล้วปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง

การรวบรวมข้อมูล

1. บันทึกความถี่ในการใช้วารสารฉบับปัจจุบันเป็นรายวันลงในแบบบันทึกการเคลื่อนย้ายวารสารฉบับปัจจุบัน ดังนี้

1.1 เล็งจากที่ที่มีการนำวารสารขึ้นชั้นแล้วในแต่ละวัน หากพบว่ามีวารสารชื่อเรื่องใด ปรากฏอยู่บนชั้นวารสารให้ทำเครื่องหมาย " 1 " ลงในช่องที่บันทึกการเคลื่อนที่ของวารสาร ซึ่งเรียงตามลำดับอักษรของชื่อวารสารที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 71 ชื่อ

1.2 ตรวจสอบที่ชั้นวารสารอีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะปิดการนำวารสารขึ้นชั้น หากไม่พบวารสารที่เคยปรากฏในข้อ 1.1 ที่ได้บันทึกเครื่องหมาย " 1 " ไว้ ให้ขีดทับเครื่องหมาย ดังที่ " ✕ " และนับความถี่เป็น 1

2. บันทึกความถี่ในการใช้วารสารฉบับย้อนหลัง ลงในแบบบันทึกความถี่ในการใช้วารสารฉบับย้อนหลัง โดยใช้ข้อมูลจากแบบการยืมวารสารฉบับย้อนหลังของ

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ทั้งที่ยืมใช้ภายใน และยืมออกนอกสำนักหอสมุดกลาง

3. รวบรวมความถี่ในการใช้วารสารแต่ละรายชื่อ โดยอาศัยข้อมูลจาก แบบบันทึกการเคลื่อนย้ายวารสารฉบับปัจจุบัน และแบบบันทึกความถี่ในการใช้วารสาร ฉบับย้อนหลัง

4. สรุปรวบรวมลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางส่วนของวารสาร จาก โชนที่มีความถี่ในการใช้สูง และโชนที่มีความถี่ในการใช้ต่ำ โดยพิจารณาลักษณะที่ปรากฏในวารสารแต่ละชื่อเรื่องมากที่สุดโดยจะศึกษาวารสารชื่อเรื่องละ 3 เล่ม ถ้าลักษณะใดปรากฏตั้งแต่ 2 เล่มขึ้นไป จะให้คะแนนชื่อเรื่องละ 1 คะแนน รวบรวม คะแนนที่ปรากฏในแต่ละลักษณะย่อย ๆ ของโชนที่มีความถี่ในการใช้สูง และโชนที่มีความถี่ในการใช้ต่ำ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำความถี่ของการใช้วารสารมารวบรวมกันจะได้วารสารชื่อเรื่องต่าง ๆ ที่มีควาถี่ในการใช้ต่างกัน เป็นวารสารที่มีความถี่ในการใช้มากและน้อย นำวารสารชื่อเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้มาเรียงลำดับจากวารสารที่มีความถี่ในการใช้สูงไปยังวารสารที่มีความถี่ในการใช้ต่ำ

2. การจัดกลุ่มวารสารตามกฎหมายการกระจายของแบรคฟอร์ด

2.1 รวบรวมความถี่ในการใช้วารสารทั้งหมด โดยแยกแยะวารสารภาษาไทย และวารสารภาษาต่างประเทศ

2.2 จัดโชนวารสารตามกฎหมายการกระจายของแบรคฟอร์ด

2.2.1 รวบรวมความถี่ในการใช้วารสารทั้งหมดโดยแยกวารสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เมื่อได้จำนวนความถี่ในการใช้วารสารทั้งหมด แบ่งโชนวารสารออกเป็น 6 โชน เนื่องจากจำนวนความถี่ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งโชน

ใกล้เคียงกับค่าความถี่ของวารสารที่มีความถี่ในการใช้สูง ๆ และจำนวนความถี่ในการใช้วารสารทั้งหมดหารด้วย 6 จะได้จำนวนความถี่ของวารสารที่ได้ใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งโซนวารสาร

2.2.2 แบ่งโซนวารสารโดยถือความถี่ในการใช้วารสารจากข้อ 2.2.1 จัดแบ่งโซนวารสารโดยให้ค่าความถี่ในการใช้ใกล้เคียงกับค่าที่ได้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งโซน

2.2.3 รวมจำนวนวารสารในแต่ละโซน

2.2.4 หาค่าคงที่ของแบบลดแปรถ้ โดยหาจำนวนวารสารในโซนหารด้วยจำนวนวารสารในโซนบน

3. หาจำนวนความถี่ของวารสารที่ปรากฏลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางส่วนของวารสารมาหาค่าร้อยละ

4. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารกับลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางส่วนของวารสาร โดยใช้ค่าไค-สแควร์ เมื่อ $p < 0.05$

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าร้อยละของลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางส่วนของวารสาร
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารกับลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางส่วนของวารสาร โดยใช้สูตรค่าไค-สแควร์ ดังนี้

$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E}$$

เมื่อ χ^2 แทน ค่าไค-สแควร์

O แทน ค่าความถี่ที่ได้จากการสังเกต (Observed frequency)

E แทน ค่าความถี่ที่คาดหวังไว้ หรือความถี่ที่ได้จากทฤษฎี (Expected frequency)

(ดูที่ วงรีที่ ๒ 2525 : 205 - 209)

บทที่ 4

ผลการศึกษาค้นคว้า

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการเสนอตารางและการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

O แทน ค่าความถี่ที่ได้จากการสังเกต (Observed frequency)

E แทน ค่าความถี่ที่คาดหวังไว้ หรือความถี่ที่ได้จากทฤษฎี (Expected frequency)

χ^2 แทน ค่าสถิติ ไค - สแควร์

df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอตามลำดับดังนี้

1. การจัดโซนวารสารภาษาไทย และภาษาต่างประเทศตามกฎหมายการกระจายของแบรดฟอร์ด

2. ลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารในโซนที่มีความดีในการใช้สูง และโซนที่มีความดีในการใช้ต่ำของวารสารภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความดีในการใช้วารสารกับลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดโชนวารสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศตามกฎหมายการกระจายของแบรคฟอรัค

ในการจัดโชนวารสารที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 71 ชื่อแยกเป็นวารสารภาษาไทย จำนวน 34 ชื่อ และภาษาต่างประเทศ จำนวน 37 ชื่อ สาเหตุในการจัดโชนแยกเป็นวารสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เนื่องจากความถี่ในการใช้วารสารทั้ง 2 ภาษามีความแตกต่างกันมาก ดังจะเห็นได้จากตาราง 30 ในภาคผนวก จ. ความถี่ของวารสารมิตรครูซึ่งเป็นวารสารที่มีความถี่ในการใช้สูงสุดของวารสารภาษาไทย มีการใช้มากถึง 4,270 ครั้ง รองลงมาคือ วารสารครูปฏิบัติ มีการใช้จำนวน 3,207 ครั้ง แต่วารสารภาษาต่างประเทศที่มีความถี่ในการใช้สูงสุดคือ Journal of Educational Research มีการใช้เพียง 441 ครั้ง รองลงมาคือ Educational and Psychological Measurement มีการใช้จำนวน 249 ครั้ง ตามตาราง 31 ในภาคผนวก จ. ซึ่งทำให้ไม่สามารถนำมาจัดโชนวารสารตามกฎหมายการกระจายของแบรคฟอรัครวมกันได้ ในการจัดโชนวารสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ มีดังต่อไปนี้

1.1 การจัดโชนวารสารภาษาไทย

ในการจัดโชนวารสารภาษาไทยตามกฎหมายการกระจายของแบรคฟอรัคครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 6 โชน เนื่องจากจำนวนความถี่ในการใช้สูงสุดของวารสารภาษาไทยคือ วารสารมิตรครู มีจำนวน 4,270 ครั้ง เมื่อพิจารณาจำนวนโชนที่เหมาะสมพบว่าควรแบ่งเป็น 6 โชน โดยค่าความถี่ที่เป็นเกณฑ์ในการจัดโชนเท่ากับ 4302.33 ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับจำนวนความถี่ในการใช้วารสารมิตรครู ตามตาราง 4

จากผลการจัดโซน จะเห็นได้ว่า ค่าจากการคำนวณใกล้เคียงกับค่าตามทฤษฎี นั่นคือ จำนวนข้อวารสารที่มีความดีในการใช้สูงมีจำนวนน้อยกว่าจำนวนข้อวารสารในโซนที่มีความดีในการใช้ต่ำ วารสารในโซนที่มีความดีในการใช้สูงที่จัดอยู่ในโซนที่ 1 หรือโซนแกนบีเพียง 1 ชื่อ คือ วารสารมิตรครู โซนที่ 2 คือ วารสารครูปริทัศน์ เมื่อจัดเป็นโซนที่มีความดีในการใช้สูงมี 2 ชื่อ ส่วนวารสารโซนที่มีความดีในการใช้ต่ำ มีจำนวน 5 และ 22 ชื่อ ตามลำดับ (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ฉ.) ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานข้อ 1 "การกระจายของความดีในการใช้วารสารทางวิชาการในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สอดคล้องกับกฎการกระจายของแบรดฟอร์ด" ตามตาราง 4 - 5

ตาราง 4 วิจัยในวารสารภาษาไทยในบทความในการวิจัย ณ ปี ๒๕๖๒
แบบฟอร์ม

ข้อ	จำนวนข้อ เรื่องวารสาร แต่ละปี	จำนวนข้อเรื่อง ของวารสาร	ความถี่ใน การใช้	รวม ราย	ความถี่แต่ละปี
1	1	1	4270	4270	4270
2	1	1	2207	2207	2207
3	2	1	2128	2128	2128
		1	2032	2032	
4	3	1	1833	1833	1833
		1	1842	1842	
		1	1333	1333	
5	5	1	1012	1012	1012
		1	839	839	
		1	859	859	
		1	601	601	
		1	594	594	
6	22	1	363	363	363
		1	331	331	
		1	525	525	
		1	420	420	
		1	465	465	
		1	396	396	
		1	310	310	
		1	253	253	
		1	233	233	
		1	141	141	
		1	36	36	
		1	94	94	
		1	30	30	
		1	62	62	
		1	47	47	
		1	39	39	
		1	37	37	
		1	24	24	
		1	16	16	
		1	6	6	
		1	3	3	
		1	2	2	
		34	25814	25814	

ตาราง 5 จัดโซนวารสารภาษาไทยตามกฎของแบรคฟอร์ด

โซน	จำนวน ครั้งที่วารสาร	จำนวน ชื่อเรื่องของวารสาร	กำลังซื้อของ แบรคฟอร์ด
1	4270	1	
2	3207	1	1
3	5160	2	2
4	5025	3	1.5
5	3705	5	1.6
6	4447	22	4.4
	25814	34	เฉลี่ย 2.1

1.2 การจัดโซนวารสารภาษาต่างประเทศ

ในการจัดโซนวารสารภาษาต่างประเทศตามกฎการกระจายของแบรคฟอร์ดครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 6 โซน เนื่องจากจำนวนความถี่ในการใช้สูงสุดของวารสารภาษาต่างประเทศคือ Journal of Educational Research มีจำนวน 441 ครั้ง เมื่อพิจารณาจำนวนโซนที่เหมาะสม พบว่า ควรแบ่งเป็น 6 โซน ได้ค่าความถี่ที่เป็นเกณฑ์ในการจัดโซน เท่ากับ 323 ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับจำนวนความถี่ในการใช้วารสาร Journal of Educational Research ตามตาราง 6 -7

จากผลการจัดโซนจะเห็นได้ว่า ค่าจากการคำนวณใกล้เคียงกับค่าตามทฤษฎี นั่นคือ จำนวนข้อวารสารที่มีความดีในการใช้สูงมีจำนวนน้อยกว่าจำนวนข้อวารสารในโซนที่มีความดีในการใช้ต่ำ วารสารในโซนที่มีความดีในการใช้สูงที่จัดอยู่ในโซนที่ 1 หรือโซนแกนมีเพียง 1 ชื่อ คือ วารสาร Journal of Educational Research โซนที่ 2 คือ Educational and Psychological Measurement เมื่อจัดเป็นโซนที่มีความดีในการใช้สูงมี 2 ชื่อ ส่วนวารสารในโซนที่มีความดีในการใช้ต่ำ มีจำนวน 5 และ 26 ชื่อ ตามลำดับ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ฉ. หน้า 101 - 105) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 "การกระจายของความดีในการใช้วารสารทางวิชาการในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สอดคล้องกับกฎการกระจายของแมคฟอรค์" ตามตาราง 6 - 7

ตาราง 6 วิธีการจัดโซนวารสารภาษาต่างประเทศตามความดีในการใช้วารสาร
โดยใช้กฎของแบรคฟอร์ด .

โซน	รวมจำนวนข้อ เรื่องวารสาร แต่ละโซน	จำนวนข้อเรื่อง ของวารสาร	ความดี ในฉบับใช้	รวมความดี	ความดีในแต่ละโซน
1	1	1	441	441	441
2	1	1	249	249	249
3	1	1	210	210	210
4	3	1	134	134	351
		1	117	117	
		1	100	100	
5	5	1	88	88	375
		1	83	83	
		1	63	63	
		1	52	52	
		1	47	47	
6	26	2	39 X 2	78	357
		1	32	32	
		1	31	31	
		1	21	21	
		1	19	19	
		2	15 X 2	30	
		1	14	14	
		2	13 X 2	26	
		2	11 X 2	22	
		4	10 X 4	40	
		2	8 X 2	16	
		3	6 X 3	18	
		1	4	4	
		3	2 X 3	6	
		37		1947	

ตาราง 7 การจัดโซนวารสารภาษาต่างประเทศตามกฎของแบรคฟอร์ด

โซน	จำนวน ครั้งที่ใช้วารสาร	จำนวน ชื่อเรื่องของวารสาร	ค่าคงที่ของ แบรคฟอร์ด
1	441	1	
2	249	1	1
3	210	1	1
4	351	3	3
5	333	5	1.6
6	357	26	5.2
	1941	37	เฉลี่ย 2.36

2. การสำรวจลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารในโซนที่มีความถี่ในการใช้สูง และโซนที่มีความถี่ในการใช้ต่ำของวารสารภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ

2.1 วารสารภาษาไทย

ลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารภาษาไทยในโซนที่มีความถี่ในการใช้สูง และโซนที่มีความถี่ในการใช้ต่ำ

ลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารในโซนที่มีความถี่ในการใช้สูง จำนวน 2 ชื่อเรื่อง ปรากฏว่าชื่อเรื่องบ่งชี้หมวดวิชา รูปเล่ม มีสี สะดุดตา มีภาพเป็นส่วนประกอบของบทความ จัดทำโดยหน่วยราชการ อาวุธของวารสารมากกว่า 5 ปี แนวของเนื้อหาครอบคลุมหลายหมวดวิชา คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนจำนวนบทความทางการศึกษา มีจำนวน 1 - 3 บทความ มี 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ

50.00 และจำนวนมากกว่า 6 บทความ มี 1 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 50.00 ส่วน
 คำนวณนอกออก พบ 2 ลักษณะคือ เป็นวารสารรายปักษ์ 1 ชื่อเรื่อง และวารสาร
 รายเดือน 1 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 50.00 เช่นกัน สารบัญพบว่า มีภาพประกอบ
 สารบัญ 1 ชื่อ และมีการสรุปบทความในสารบัญ 1 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 50.00
 การเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาทั่วไปและการเสนอเนื้อหาหลายลักษณะผสมกันคิดเป็น
 ร้อยละ 40.00 (ตาราง 8)

ลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางส่วนของวารสารภาษาไทยในโซนที่มี
 ความถี่ในการใช้ตา ชื่อเรื่อง บ่งชี้หมวดวิชา คิดเป็นร้อยละ 44.44 รูปเล่มมีสีสะดุดตา
 คิดเป็นร้อยละ 51.85 มีจำนวนบทความ 4 – 6 บทความ คิดเป็นร้อยละ 44.44 มี
 บรรณานุกรมเป็นส่วนประกอบของบทความ คิดเป็นร้อยละ 29.51 มีกำหนดออกมากกว่า
 3 เดือนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 37.04 จัดทำโดยหน่วยงานการ คิดเป็นร้อยละ 40.74
 อายุของวารสารมากกว่า 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 81.48 การเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ
 การศึกษาทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 41.67 มีแนวของเนื้อหาหลากหลายหมวดวิชา คิดเป็น
 ร้อยละ 51.85 และสารบัญมีภาพประกอบสารบัญ คิดเป็นร้อยละ 66.66 (ตาราง 8)

ตาราง 8 ลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางส่วนของวารสารภาษาไทยในโซนที่มี
ความถี่ในการใช้สูง และโซนที่มีความถี่ในการใช้ต่ำ

ลักษณะภายนอกและลักษณะ ภายในบางส่วนของวารสาร	โซนที่มีความถี่สูง		โซนที่มีความถี่ต่ำ	
	จำนวนวารสาร ที่พบ	ร้อยละ	จำนวนวารสาร ที่พบ	ร้อยละ
1. ชื่อเรื่อง				
1.1 บ่งชี้สาขาวิชา	-		7	25.93
1.2 บ่งชี้หมวดวิชา	2	100.00	12	44.44
1.3 ไม่บ่งชี้ลักษณะใด ลักษณะหนึ่ง	-		8	29.63
2. รูปเล่ม				
2.1 มีสีสะกูดตา	2	100.00	14	51.85
2.2 แบบเรียบ			13	48.15
3. จำนวนบทความทางการศึกษา				
3.1 1 - 3 บทความ	1	50.00	9	33.33
3.2 4 - 6 บทความ	-	-	12	44.44
3.3 มากกว่า 6 บทความ	1	50.00	6	22.22
4. ส่วนประกอบของบทความ				
4.1 ภาพประกอบ	2	66.66	16	26.23
4.2 แผนภูมิ	1	33.33	13	21.31
4.3 ตาราง	-		12	19.67
4.4 สารบัญ	-		2	3.28
4.5 บรรณานุกรม	-		18	29.51

ตาราง 8 (ต่อ)

ลักษณะภายนอกและลักษณะ ภายในบางส่วนของวารสาร	โซนที่มีความถี่สูง		โซนที่มีความถี่ต่ำ	
	จำนวนวารสาร ที่พบ	ร้อยละ	จำนวนวารสาร ที่พบ	ร้อยละ
5. กำหนดออก				
5.1 รายปี	1	50.00	-	
5.2 รายเดือน	1	50.00	7	25.93
5.3 ราย 2 เดือน	-	-	4	14.81
5.4 ราย 3 เดือน	-	-	6	22.22
5.5 มากกว่า 3 เดือนขึ้นไป	-	-	10	37.04
6. ผู้จัดทำ				
6.1 หน่วยงานราชการ	2	100.00	11	40.74
6.2 องค์การ สมาคม	-	-	4	14.81
6.3 บริษัท เอกชน	-	-	2	7.41
6.4 สถาบันการศึกษา	-	-	10	37.04
7. อายุของวารสาร				
7.1 ไม่เกิน 3 ปี	-	-	3	11.11
7.2 3 - 5 ปี	-	-	2	7.41
7.3 มากกว่า 5 ปีขึ้นไป	2	100.00	22	81.48

ตาราง 8 (ต่อ)

ลักษณะภายนอกและลักษณะ ภายในบางด้านของวารสาร	โซนที่มีความดีสูง		โซนที่มีความดีต่ำ	
	จำนวนวารสาร ที่พบ	% ร้อยละ	จำนวนวารสาร ที่พบ	% ร้อยละ
8. การเสนอเนื้อหา				
8.1 เกี่ยวกับการศึกษา ทั่วไป	2	40.00	25	41.67
8.2 รายงานการวิจัย	1	20.00	14	23.33
8.3 หลายนลักษณะผสมกัน	2	40.00	21	35.00
9. แนวของเนื้อหา				
9.1 รวมหลายหมวดวิชา	2	100.00	14	51.85
9.2 รวมสาขาวิชาใน หมวดเดียวกัน	—		10	37.04
9.3 สาขาวิชาเดียว			3	11.11
10. สารบัญ				
10.1 ภาพประกอบสารบัญ	1	50.00	4	66.66
10.2 สรุปบทความ	1	50.00	2	33.33

2.2 วารสารภาษาต่างประเทศ

ลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารภาษาต่างประเทศ
ในโซนที่มีความดีในการใช้สูง และโซนที่มีความดีในการใช้ต่ำ

ลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารในโซนที่มีความดี
ในการใช้สูงจำนวน 2 ชื่อเรื่อง ปรากฏว่ารูปเล่มเป็นแบบเรียบ มีจำนวนบทความ
ทางการศึกษามากกว่า 6 บทความ มีอายุของวารสารมากกว่า 5 ปีขึ้นไป เสนอ
เนื้อหาเกี่ยวกับรายงานการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนชื่อเรื่องแบ่งสาขาวิชา
และหมวดวิชา มีกำหนดออกราย 2 เดือน และ 3 เดือน จัดทำโดยองค์การ
สมาคม บริษัท และเอกชน มีแนวของเนื้อหาครอบคลุมหลายหมวดวิชาและหลายสาขาวิชา
ในหมวดเดียวกัน สารบัญมีสรุปบทความ คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีตาราง
สาระสังเขปและบรรณานุกรมเป็นส่วนประกอบของบทความคิดเป็นร้อยละ 28.57
(ตาราง 9)

ลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารภาษาต่างประเทศ
ในโซนที่มีความดีต่ำ ปรากฏว่า ชื่อเรื่องแบ่งชี้หมวดวิชาและสาขาวิชา คิดเป็นร้อยละ
45.16 รูปเล่มเป็นแบบเรียบ คิดเป็นร้อยละ 64.52 มีจำนวนบทความทางการศึกษา
มากกว่า 6 บทความ คิดเป็นร้อยละ 41.94 ปีการวางเป็นส่วนประกอบของบทความ
คิดเป็นร้อยละ 28.79 มีกำหนดออกราย 3 เดือน คิดเป็นร้อยละ 45.16 จัดทำโดย
องค์การ และสมาคม คิดเป็นร้อยละ 67.74 มีอายุของวารสารมากกว่า 5 ปีขึ้นไป
คิดเป็นร้อยละ 96.77 การเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 38.00
แนวของเนื้อหาครอบคลุมหลายหมวดวิชา คิดเป็นร้อยละ 45.16 สารบัญมีสรุปบทความ
คิดเป็นร้อยละ 66.66 (ตาราง 9)

ตาราง 9 ลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางส่วนของวารสารภาษาต่างประเทศใน
 โชนที่มีความถี่ในการใช้สูง และโชนที่มีความถี่ในการใช้ต่ำ

ลักษณะภายนอกและลักษณะ ภายในบางส่วนของวารสาร	โชนที่มีความถี่สูง		โชนที่มีความถี่ต่ำ	
	จำนวนวารสาร ที่พบ	ร้อยละ	จำนวนวารสาร ที่พบ	ร้อยละ
1. ชื่อเรื่อง				
1.1 บ่งชี้สาขาวิชา	1	50.00	14	45.16
1.2 บ่งชี้หมวดวิชา	1	50.00	14	45.16
1.3 ไม่บ่งชี้ลักษณะใด	—		3	9.68
2. รูปเล่ม				
2.1 มีสีสะกดคำ	—		11	35.48
2.2 แบบเรียบ	2	100.00	20	64.52
3. จำนวนบทความทาง การศึกษา				
3.1 1 - 3 บทความ	—		7	22.58
3.2 4 - 6 บทความ	—		11	35.48
3.3 มากกว่า 6 บทความ	2	100.00	13	41.94

ตาราง 9 (ต่อ)

ลักษณะภายนอกและลักษณะ ภายในบางด้านของวารสาร	โซนที่มีความสูง		โซนที่มีความต่ำ	
	จำนวนวารสาร ที่พบ	ร้อยละ	จำนวนวารสาร ที่พบ	ร้อยละ
4. ส่วนประกอบของบทความ				
4.1 ภาพประกอบ	—	—	10	15.15
4.2 แผนภูมิ	1	14.29	8	12.12
4.3 ตาราง	2	28.57	19	28.79
4.4 สารสังเขป	2	28.57	12	18.18
4.5 บรรณานุกรม	2	28.57	17	25.76
5. ภาพนอก				
5.1 รายักษ์	—	—	—	—
5.2 รายเดือน	—	—	4	12.90
5.3 ราย 2 เดือน	1	50.00	7	22.58
5.4 ราย 3 เดือน	1	50.00	14	45.16
5.5 มากกว่า 3 เดือน ขึ้นไป	—	—	6	19.35
6. ผู้จัดทำ				
6.1 หน่วยราชการ	—	—	—	—
6.2 องค์กร สมาคม	1	50.00	21	67.74
6.3 บริษัท เอกชน	1	50.00	6	19.35
6.4 สถาบันการศึกษา	—	—	4	12.90

ตาราง 9 (ต่อ)

ลักษณะภายนอกและลักษณะ ภายในบางด้านของวารสาร	โซนที่มีความถี่สูง		โซนที่มีความถี่ต่ำ	
	จำนวนวารสาร ที่พบ	ร้อยละ	จำนวนวารสาร ที่พบ	ร้อยละ
7. อายุของวารสาร				
7.1 ไม่เกิน 3 ปี	—			
7.2 3 - 5 ปี	—		1	3.23
7.3 มากกว่า 5 ปีขึ้นไป	2	100.00	30	96.77
8. การเสนอเนื้อหา				
8.1 เกี่ยวกับการศึกษา ทั่วไป	—		19	38.00
8.2 รายงานการวิจัย	2	100.00	17	34.00
8.3 หลายลักษณะผสมกัน	—		14	28.00
9. แนวของเนื้อหา				
9.1 รวมหลายหมวดวิชา	1	50.00	14	45.16
9.2 รวมสาขาวิชาในหมวด เดียวกัน	1	50.00	12	38.71
9.3 สาขาวิชาเดียว	—	—	5	16.13
10. สารบัญ				
10.1 ภาพประกอบสารบัญ	—	—	1	33.33
10.2 สรุปบทความ	1	50.00	2	66.66

3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารกับลักษณะภายนอก และลักษณะภายในบางด้านของวารสารภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ

สมมติฐานคือ ความถี่ในการใช้วารสารทางวิชาการ ไม่สัมพันธ์กับลักษณะภายนอก และลักษณะภายในบางด้านของวารสาร

3.1 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทยกับลักษณะภายนอก และลักษณะภายในบางด้านของวารสาร ดังนี้

3.1.1 ความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทยกับลักษณะวารสารด้านชื่อเรื่องของวารสาร

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารกับลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารในด้านชื่อเรื่อง โดยใช้ไค - สแควร์ ที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 ปรากฏผลดังนี้

ความถี่ในการใช้วารสารกับชื่อเรื่องไม่สัมพันธ์ที่ระดับ .05 นั่นคือชื่อเรื่องไม่เป็นผลต่อความถี่ในการใช้วารสาร ดังตาราง 10

ตาราง 10 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทย กับลักษณะวารสารด้านชื่อเรื่อง

ความถี่ในการใช้วารสาร	ลักษณะวารสารด้านชื่อเรื่อง	O	E	χ^2
วารสารโชนที่มีความถี่ในการใช้สูง	ชื่อเรื่องบ่งชี้สาขาวิชา	0	.48	2.28
	ชื่อเรื่องบ่งชี้หมวดวิชา	2	.97	
	ชื่อเรื่องไม่บ่งชี้ลักษณะใด	0	.55	
วารสารโชนที่มีความถี่ในการใช้ต่ำ	ชื่อเรื่องบ่งชี้สาขาวิชา	7	6.52	
	ชื่อเรื่องบ่งชี้หมวดวิชา	12	13.03	
	ชื่อเรื่องไม่บ่งชี้ลักษณะใด	8	7.45	

$$df = 2; \chi^2_{(.05)} = 5.99$$

3.1.2 ความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทย กับลักษณะด้านรูปเล่ม

ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทยกับลักษณะของวารสารในด้านรูปเล่ม โดยใช้ ไค - สแควร์ ระดับนัยสำคัญที่ .05 ปรากฏผลดังนี้

ความถี่ในการใช้วารสารกับลักษณะของวารสารในด้านรูปเล่มไม่สัมพันธ์กันที่ระดับ .05 นั่นคือ รูปเล่มของวารสารไม่เป็นผลต่อความถี่ในการใช้วารสาร ดังตาราง 11

ตาราง 11 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทย กับลักษณะของวารสารในคานรูปเล่ม

ความถี่ในการใช้วารสาร	ลักษณะของวารสารในคานรูปเล่ม	O	E	χ^2
วารสารในโซนที่มีความถี่ในการใช้สูง	รูปเล่มมีสีสะดุดตา	2	1.10	1.758
	รูปเล่มแบบเรียบ	0	.9	
วารสารในโซนที่มีความถี่ในการใช้ต่ำ	รูปเล่มมีสีสะดุดตา	14	14.90	
	รูปเล่มแบบเรียบ	13	12.10	

$$df = 1; \chi^2_{(.05)} = 3.84$$

3.1.3 ความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทย กับจำนวนบทความทางการศึกษา
จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารกับ
ลักษณะวารสารในคานจำนวนบทความทางการศึกษา โดยใช้ ไค - สแควร์ ระดับ
นัยสำคัญที่ .05 ปรากฏผลดังนี้

ความถี่ในการใช้วารสาร กับลักษณะของวารสารในคานจำนวน
บทความทางการศึกษาไม่สัมพันธ์กันที่ระดับ .05 นั่นคือ จำนวนบทความทางการศึกษา
ไม่เป็นผลต่อความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทย ดังตาราง 12

ตาราง 12 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทย กับลักษณะของวารสารในด้านจำนวนบทความทางการศึกษา

ความถี่ในการใช้วารสาร	ลักษณะของวารสารในด้านจำนวนบทความทางการศึกษา	O	E	χ^2
วารสารโชนที่มีความถี่ในการใช้สูง	มีบทความ 1 - 3 บทความ	1	0.69	1.646
	มีบทความ 4 - 6 บทความ	0	0.83	
	มีบทความมากกว่า 6 บทความ	1	0.48	
วารสารโชนที่มีความถี่ในการใช้ต่ำ	มีบทความ 1 - 3 บทความ	9	9.31	1.646
	มีบทความ 4 - 6 บทความ	12	11.17	
	มีบทความมากกว่า 6 บทความ	6	6.52	

$$df = 2; \chi^2_{(.05)} = 5.99$$

3.1.4 ความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทย กับส่วนประกอบของบทความ
จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสาร
กับลักษณะวารสารในด้านส่วนประกอบของบทความ โดยใช้ ไค - สแควร์ ระดับ
นัยสำคัญที่ .05 ปรากฏผล ดังนี้

ความถี่ในการใช้วารสารกับลักษณะของวารสารในด้านส่วนประกอบ
ของบทความไม่สัมพันธ์กันที่ระดับ .05 นั่นคือ ส่วนประกอบของบทความไม่มีผลต่อ
ความถี่ในการใช้วารสาร ดังตาราง 13

ตาราง 13 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทย กับลักษณะของวารสารในค่านส่วนประกอบของบทความ

ความถี่ในการใช้วารสาร	ลักษณะของวารสารในค่านส่วนประกอบทางบทความ	O	E	χ^2
วารสารโชนที่มีความถี่ในการใช้สูง	มีภาพเป็นส่วนประกอบของบทความ	2	.84	3.427
	มีแผนภูมิเป็นส่วนประกอบ	1	.66	
	มีตารางเป็นส่วนประกอบ	0	.56	
	มีสาระสังเขปเป็นส่วนประกอบ	0	.09	
	มีบรรณานุกรมเป็นส่วนประกอบ	0	.84	
วารสารโชนที่มีความถี่ในการใช้ต่ำ	มีภาพเป็นส่วนประกอบของบทความ	16	17.16	3.427
	มีแผนภูมิเป็นส่วนประกอบ	13	13.34	
	มีตารางเป็นส่วนประกอบ	12	11.44	
	มีสาระสังเขปเป็นส่วนประกอบ	2	1.91	
	มีบรรณานุกรมเป็นส่วนประกอบ	18	17.16	

$$df = 4; \chi^2_{(.05)} = 9.49$$

3.1.5 ความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทย กับลักษณะวารสารค่านกำหนดคอกของวารสาร

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทย กับลักษณะของวารสารในค่านกำหนดคอก โดยใช้ ไค - สแควร์ ระดับนัยสำคัญที่ .05 ปรากฏผล ดังนี้

ความถี่ในการใช้วารสารกับลักษณะของวารสารในคานกาหนดอกสัมพันธ์กัน
ที่ระดับ .05 นั่นคือ กาหนดอกเป็นผลต่อความถี่ในการใช้วารสาร ดังตาราง 14

ตาราง 14 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทย กับลักษณะของ
วารสารในคานกาหนดอก

ความถี่ในการใช้วารสาร	ลักษณะของวารสารในคาน กาหนดอก	O	E	χ^2
วารสารโชนที่มีความถี่ ในการใช้สูง	กาหนดอกรายมัธยม	1	.07	15.1633
	กาหนดอกรายเดือน	1	.55	
	กาหนดอกราย 2 เดือน	0	0.28	
	กาหนดอกราย 3 เดือน	0	0.41	
	กาหนดอกมากกว่า 3 เดือน	0	0.69	
วารสารโชนที่มีความถี่ ในการใช้ต่ำ	กาหนดอกรายมัธยม	0	.93	15.1633
	กาหนดอกรายเดือน	7	7.45	
	กาหนดอกราย 2 เดือน	4	3.72	
	กาหนดอกราย 3 เดือน	6	5.59	
	กาหนดอกมากกว่า 3 เดือน	10	9.31	

$$df = 4; \chi^2_{(.05)} = 9.49$$

3.1.6 ความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทย กับลักษณะวารสารในคานผู้จัดทำ

วารสาร

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทย กับลักษณะวารสารในคานผู้จัดทำ โดยใช้ ไค - สแควร์ ระดับนัยสำคัญที่ .05 ปรากฏผล ดังนี้

ความถี่ในการใช้วารสารกับลักษณะของวารสารในคานผู้จัดทำไม่สัมพันธ์กันที่ระดับ .05 นั่นคือ ผู้จัดทำวารสารไม่มีผลต่อความถี่ในการใช้วารสาร

ตาราง 15 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทย กับลักษณะของวารสารในคานผู้จัดทำ

ความถี่ในการใช้วารสาร	ลักษณะของวารสาร ในคานผู้จัดทำ	O	E	χ^2
วารสารโซนที่มีความถี่ ในการใช้สูง	หน่วยราชการ	2	.896	2.653
	องค์การ สมาคม	0	.28	
	บริษัท เอกชนอื่น ๆ	0	0.14	
	สถาบันการศึกษา	0	.69	
วารสารโซนที่มีความถี่ ในการใช้ต่ำ	หน่วยราชการ	11	12.10	
	องค์การ สมาคม	4	3.72	
	บริษัท เอกชนอื่น ๆ	2	1.86	
	สถาบันการศึกษา	10	9.31	

$$df = 3; \chi^2_{(.05)} = 7.82$$

3.1.7 ความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทย กับอายุของวารสาร

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทย กับอายุของวารสาร โดยใช้ ไค - สแควร์ ระดับนัยสำคัญที่ .05 ปรากฏผลที่ได้ ดังนี้

ความถี่ในการใช้วารสารกับลักษณะของวารสาร ในด้านอายุของวารสาร ไม่สัมพันธ์กันที่ระดับ .05 นั่นคือ อายุของวารสาร ไม่มีผลต่อความถี่ในการใช้วารสาร

ดังตาราง 16

ตาราง 16 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทย กับอายุของวารสาร

ความถี่ในการใช้วารสาร	อายุของวารสาร	O	E	χ^2
วารสารโชนที่มีความถี่ในการใช้สูง	มีอายุไม่เกิน 3 ปี	0	.021	.262
	มีอายุ 3 - 5 ปี	0	.14	
	มีอายุมากกว่า 5 ปีขึ้นไป	2	1.66	
วารสารโชนที่มีความถี่ในการใช้ต่ำ	มีอายุไม่เกิน 3 ปี	3	2.79	
	มีอายุ 3 - 5 ปี	2	1.86	
	มีอายุมากกว่า 5 ปีขึ้นไป	22	22.34	

$$df = 2; \chi^2_{(.05)} = 5.99$$

3.1.8 ความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทย กับลักษณะวารสารด้านการเสนอ เนื้อหา

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทย กับลักษณะของวารสารในด้านการเสนอเนื้อหา โดยใช้ ไค - สแควร์ ระบุด้วยสัญลักษณ์ที่ .05 ปรากฏผลที่ได้ดังนี้

ความถี่ในการใช้วารสารกับลักษณะของวารสารในด้านการเสนอเนื้อหา ไม่สัมพันธ์กันที่ระดับ .05 นั่นคือ การเสนอเนื้อหาไม่มีผลต่อความถี่ในการใช้วารสาร ดังตาราง 17

ตาราง 17 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทย กับลักษณะวารสาร
ด้านการเสนอเนื้อหา

ความถี่ในการใช้วารสาร	ลักษณะของวารสารในด้านการเสนอเนื้อหา	O	E	χ^2
วารสารโชนที่มีความถี่ในการใช้สูง	บทความเกี่ยวกับการศึกษาทั่วไป	2	2.08	0.57
	บทความเกี่ยวกับรายงานวิจัย	1	1.15	
	บทความหลายลักษณะผสมกัน	2	1.77	
วารสารโชนที่มีความถี่ในการใช้ต่ำ	บทความเกี่ยวกับการศึกษาทั่วไป	25	24.92	
	บทความเกี่ยวกับรายงานวิจัย	14	13.85	
	บทความหลายลักษณะผสมกัน	21	21.23	

$$df = 2 ; \chi^2_{(.05)} = 5.99$$

3.1.9 ความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทยกับลักษณะค่านแนวของเนื้อหา

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทย กับลักษณะของวารสารในค่านแนวของเนื้อหา โดยใช้ ไค - สแควร์ ระดับนัยสำคัญที่ .05 ปรากฏดังนี้

ความถี่ในการใช้วารสารกับลักษณะของวารสารในค่านแนวของเนื้อหา ไม่สัมพันธ์กันที่ระดับ .05 นั่นคือ แนวของเนื้อหาไม่มีผลต่อความถี่ในการใช้วารสาร ดังตาราง 18

ตาราง 18 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทย กับลักษณะวารสารในค่านแนวของเนื้อหา

ความถี่ในการใช้วารสาร	ลักษณะวารสารในค่านแนวของเนื้อหา	O	E	χ^2
วารสารโซนที่มีความถี่ในการใช้สูง	รวมหลายหมวดวิชา	2	1.103	1.7503
	รวมหลายสาขาวิชาในหมวดเดียวกัน	0	.69	
	สาขาวิชาเดียว	0	.21	
วารสารโซนที่มีความถี่ในการใช้ต่ำ	รวมหลายหมวดวิชา	14	14.896	1.7503
	รวมหลายสาขาวิชาในหมวดเดียวกัน	10	9.31	
	สาขาวิชาเดียว	3	2.79	

$$df = 2; \chi^2_{(.05)} = 5.99$$

3.1.10 ความดีในการใช้วารสารภาษาไทยกับลักษณะวารสารด้านสารบัญ

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความดีในการใช้วารสารภาษาไทย กับลักษณะของวารสารในคานสารบัญ โดยใช้ ไค - สแควร์ ระดับนัยสำคัญที่ .05 ปรากฏดังนี้

ความดีในการใช้วารสารกับลักษณะของวารสารในคานสารบัญ ไม่สัมพันธ์กันที่ระดับ .05 นั่นคือ สารบัญของวารสารไม่เป็นผลต่อความดีในการใช้วารสาร ดังตาราง 19

ตาราง 19 ความสัมพันธ์ระหว่างความดีในการใช้วารสารภาษาไทย กับลักษณะวารสาร คานสารบัญ

ความดีในการใช้วารสาร	ลักษณะวารสารในคานสารบัญประกอบค้วย	O	E	χ^2
วารสารโชนที่มีความดีในการใช้สูง	ภาพประกอบสารบัญ	1	1.25	.78
	สรุปบทความ	1	.75	
วารสารโชนที่มีความดีในการใช้ต่ำ	ภาพประกอบสารบัญ	4	3.75	
	สรุปบทความ	2	2.25	

$$df = 1, \chi^2_{(.05)} = 3.84$$

3.2 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศ กับลักษณะภายนอก และลักษณะภายในบางด้านของวารสาร

3.2.1 ความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศกับลักษณะด้านชื่อเรื่อง จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสาร กับลักษณะของวารสารในคำนำชื่อเรื่อง โดยใช้ ไค - สแควร์ ที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 ปรากฏผลดังนี้

ความถี่ในการใช้วารสารกับลักษณะด้านชื่อเรื่องไม่สัมพันธ์กัน ที่ระดับ .05 นั่นคือ ลักษณะด้านชื่อเรื่องไม่มีผลต่อความถี่ในการใช้วารสาร ดังตาราง 20

ตาราง 20 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศ กับลักษณะของวารสารในคำนำชื่อเรื่อง

ความถี่ในการใช้วารสาร	ลักษณะของวารสารในคำนำชื่อเรื่อง	O	E	χ^2
วารสารโชนที่มีความถี่ในการใช้สูง	ชื่อเรื่องบ่งชี้สาขาวิชา	1	.91	
	ชื่อเรื่องบ่งชี้หมวดวิชา	1	.91	
	ชื่อเรื่องไม่บ่งชี้ลักษณะ	0	.18	
วารสารโชนที่มีความถี่ในการใช้ต่ำ	ชื่อเรื่องบ่งชี้สาขาวิชา	14	14.1	.285
	ชื่อเรื่องบ่งชี้หมวดวิชา	14	14.1	
	ชื่อเรื่องไม่บ่งชี้ลักษณะ	3	2.82	

$$df = 2; \chi^2_{(.05)} = 5.99$$

3.2.2 ความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศกับลักษณะค่านรูปเล่ม
จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษา
ต่างประเทศกับลักษณะของวารสารในค่านรูปเล่ม โดยใช้ ไค - สแควร์ ระดับนัยสำคัญ
ที่ .05 ปรากฏผลดังนี้

ความถี่ในการใช้วารสารกับลักษณะของวารสารในค่านรูปเล่มไม่
สัมพันธ์กันที่ระดับ .05 นั่นคือ ลักษณะค่านรูปเล่มไม่มีผลต่อความถี่ในการใช้วารสาร
ดังตาราง 21

ตาราง 21 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศกับลักษณะ
ของวารสารในค่านรูปเล่ม

ความถี่ในการใช้วารสาร	ลักษณะของวารสารในค่าน รูปเล่ม	O	E	χ^2
วารสารในโซนที่มีความถี่ ในการใช้สูง	รูปเล่มมีสี่สีชุดตา	0	.67	1.073
	รูปเล่มแบบเรียบ	2	1.33	
วารสารในโซนที่มีความถี่ ในการใช้ต่ำ	รูปเล่มมีสี่สีชุดตา	11	10.33	
	รูปเล่มแบบเรียบ	20	20.67	

$$df = 1; \chi^2_{(.05)} = 3.84$$

3.2.3 ความดีในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศกับลักษณะวารสารด้าน จำนวนบทความทางการศึกษา

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความดีในการใช้วารสารกับลักษณะวารสารในด้านจำนวนบทความทางการศึกษา โดยใช้ ไก - สแควร์ ระดับนัยสำคัญที่ .05 ปรากฏผลดังนี้

ความดีในการใช้วารสารกับลักษณะของวารสารในด้านจำนวนบทความทางการศึกษาไม่สัมพันธ์กันที่ระดับ .05 นั่นคือ จำนวนบทความทางการศึกษาไม่มีผลต่อความดีในการใช้วารสาร ดังตาราง 22

ตาราง 22 ความสัมพันธ์ระหว่างความดีในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศกับลักษณะของวารสารในด้านจำนวนบทความทางการศึกษา

ความดีในการใช้วารสาร	ลักษณะของวารสารในด้าน จำนวนบทความทางการศึกษา	O	E	χ^2
วารสารโซนที่มีความดี ในการใช้สูง	มีบทความ 1 - 3 บทความ	0	.42	2.55
	มีบทความ 4 - 6 บทความ	0	.67	
	มีบทความมากกว่า 6 บทความ	2	.91	
วารสารโซนที่มีความดี ในการใช้ต่ำ	มีบทความ 1 - 3 บทความ	7	6.58	
	มีบทความ 4 - 6 บทความ	11	10.33	
	มีบทความมากกว่า 6 บทความ	13	14.01	

$$df = 2, \quad \chi^2_{(.05)} = 5.99$$

3.2.4 ความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศกับลักษณะด้านส่วนประกอบของบทความ

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารกับลักษณะวารสารในด้านส่วนประกอบของบทความ โดยใช้ ไค - สแควร์ ที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 ปรากฏผลดังนี้

ความถี่ในการใช้วารสารกับลักษณะของวารสารในด้านส่วนประกอบของบทความไม่สัมพันธ์กันที่ระดับ .05 นั่นคือ ส่วนประกอบของบทความไม่ส่งผลต่อความถี่ในการใช้วารสาร ดังตาราง 23

ตาราง 23 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศกับลักษณะวารสารด้านส่วนประกอบของบทความ

ความถี่ในการใช้วารสาร	ลักษณะของวารสารในด้านส่วนประกอบของบทความ	O	E	χ^2
วารสารโชนที่มีความถี่ในการใช้สูง	มีภาพเป็นส่วนประกอบของบทความ	0	.96	1.466
	มีแผนภูมิเป็นส่วนประกอบของบทความ	1	.86	
	มีตารางเป็นส่วนประกอบของบทความ	2	2.01	
	มีสาระสังเขปเป็นส่วนประกอบของบทความ	2	1.34	
	มีบรรณานุกรมเป็นส่วนประกอบของบทความ	2	1.82	
วารสารโชนที่ปีความถี่ต่ำ	มีภาพเป็นส่วนประกอบของบทความ	10	9.04	9.49
	มีแผนภูมิเป็นส่วนประกอบของบทความ	8	8.14	
	มีตารางเป็นส่วนประกอบของบทความ	19	18.99	
	มีสาระสังเขปเป็นส่วนประกอบของบทความ	12	12.66	
	มีบรรณานุกรมเป็นส่วนประกอบของบทความ	17	17.18	

$$df = 4, \chi^2_{(.05)} = 9.49$$

3.2.5 ความดีในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศกับกำหนดออกของวารสาร
จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความดีในการใช้วารสารภาษา
ต่างประเทศกับลักษณะของวารสารในด้านกำหนดออก โดยใช้ ไค - สแควร์ ระบุ
นัยสำคัญที่ .05 ปรากฏผลดังนี้

ความดีในการใช้วารสารกับลักษณะของวารสารในด้านกำหนดออกไม่
สัมพันธ์กันที่ระดับ .05 นั่นคือ ลักษณะด้านกำหนดออกของวารสารไม่เป็นผลต่อความดีใน
การใช้วารสาร ดังตาราง 24

ตาราง 24 ความสัมพันธ์ระหว่างความดีในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศ กับลักษณะ
ของวารสารในด้านกำหนดออก

ความดีในการใช้วารสาร	ลักษณะของวารสารในด้าน กำหนดออก	O	E	χ^2
วารสารโซนที่มีความดี ในการใช้สูง	กำหนดออกรายปี	0	0	1.246
	กำหนดออกรายเดือน	0	.24	
	กำหนดออกราย 2 เดือน	1	.71	
	กำหนดออกราย 3 เดือน	1	.48	
	กำหนดออกมากกว่า 3 เดือน	0	.36	
วารสารโซนที่มีความดี ในการใช้ต่ำ	กำหนดออกรายปี	0	0	
	กำหนดออกรายเดือน	4	3.76	
	กำหนดออกราย 2 เดือน	7	7.515	
	กำหนดออกราย 3 เดือน	14	14.09	
	กำหนดออกมากกว่า 3 เดือน	6	5.64	

$$df = 4; \chi^2_{(.05)} = 9.49$$

3.2.6 ความดีในการใช้วารสารกับลักษณะค่านิยมผู้จัดทำวารสาร

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความดีในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศกับลักษณะวารสารในค่านิยมผู้จัดทำ โดยใช้ ไค - สแควร์ ระดับนัยสำคัญที่ .05 ปรากฏผลดังนี้

ความดีในการใช้วารสารกับลักษณะของวารสารในค่านิยมผู้จัดทำไม่สัมพันธ์กันที่ระดับ .05 นั่นคือ ผู้จัดทำวารสารไม่เป็นผลต่อความดีในการใช้วารสาร ดังตาราง 25

ตาราง 25 ความสัมพันธ์ระหว่างความดีในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศ กับลักษณะของวารสารในค่านิยมผู้จัดทำ

ความดีในการใช้วารสาร	ลักษณะของวารสารในค่านิยมผู้จัดทำ	O	E	χ^2
วารสารโซนที่มีความดีในการใช้สูง	หน่วยราชการ	0	0	1.1945
	องค์กร สมาคม	1	1.33	
	บริษัท เอกชนอื่น ๆ	1	.42	
	สถาบันการศึกษา	0	.24	
วารสารโซนที่มีความดีในการใช้ต่ำ	หน่วยราชการ	0	0	20.67
	องค์กร สมาคม	21	20.67	
	บริษัท เอกชนอื่น ๆ	6	6.58	
	สถาบันการศึกษา	4	3.76	

$$df = 3; \chi^2_{(.05)} = 7.82$$

3.2.7 ความดีในการใช้วารสารกับอายุของวารสาร

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความดีในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศกับอายุของวารสาร โดยใช้ ไค - สแควร์ ระดับนัยสำคัญที่ .05
ปรากฏผลที่ได้ดังนี้

ความดีในการใช้วารสารกับอายุของวารสารไม่สัมพันธ์กันที่ระดับ .05
นั่นคือ อายุของวารสารไม่เป็นผลต่อความดีในการใช้วารสาร ดังตาราง 26

ตาราง 26 ความสัมพันธ์ระหว่างความดีในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศ กับอายุของวารสาร

ความดีในการใช้วารสาร	ลักษณะของวารสารในคาน อายุของวารสาร	O	E	χ^2
วารสารโซนที่มีความดี ในการใช้สูง	มีอายุไม่เกิน 3 ปี	0	0	.658
	มีอายุ 3 - 5 ปี	0	.06	
	มีอายุมากกว่า 5 ปีขึ้นไป	2	1.94	
วารสารโซนที่มีความดี ในการใช้ต่ำ	มีอายุไม่เกิน 3 ปี	0	0	.658
	มีอายุ 3 - 5 ปี	1	.94	
	มีอายุมากกว่า 5 ปีขึ้นไป	30	30.06	

$$df = 2; \chi^2_{(.05)} = 5.99$$

3.2.8 ความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศกับลักษณะค่านิยมการเสนอเนื้อหา

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศกับลักษณะของวารสารในก้านการเสนอเนื้อหาโดยใช้ ไค - สแควร์ ระบุกับนัยสำคัญที่ .05 ปรากฏผลที่ไคกำลังนี้

ความถี่ในการใช้วารสารกับลักษณะของวารสารในก้านการเสนอเนื้อหาไม่สัมพันธ์กันที่ระดับ .05 นั่นคือ ลักษณะของวารสารก้านการเสนอเนื้อหาไม่เป็นผลต่อความถี่ในการใช้วารสาร ดังตาราง 27

ตาราง 27 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศ กับลักษณะของวารสารในก้านการเสนอเนื้อหา

ความถี่ในการใช้วารสาร	ลักษณะของวารสารในก้านการเสนอเนื้อหา	O	E	χ^2
วารสารโชนที่มีความถี่ในการใช้สูง	บทความเกี่ยวกับการศึกษาทั่วไป	0	0.73	3.6185
	บทความเกี่ยวกับรายงานการวิจัย	2	0.73	
	บทความหลายลักษณะผสมกัน	0	.54	
วารสารโชนที่มีความถี่ในการใช้ต่ำ	บทความเกี่ยวกับการศึกษาทั่วไป	19	18.27	3.6185
	บทความเกี่ยวกับรายงานการวิจัย	17	18.27	
	บทความหลายลักษณะผสมกัน	14	13.46	

$$df = 2 ; \chi^2_{(.05)} = 5.99$$

3.2.9 ความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศกับลักษณะวารสารในด้าน แนวของเนื้อหา

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษา
ต่างประเทศกับลักษณะของวารสารในด้านแนวของเนื้อหา โดยใช้ไค - สแควร์ ระดับ
นัยสำคัญที่ .05 ปรากฏผลที่ได้ดังนี้

ความถี่ในการใช้วารสารกับลักษณะของวารสารในด้านแนวของ
เนื้อหาไม่สัมพันธ์กันที่ระดับ .05 นั่นคือ ลักษณะของวารสารในด้านแนวของเนื้อหา
ไม่เป็นผลต่อความถี่ในการใช้วารสาร ดังตาราง 28

ตาราง 28 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศ กับลักษณะ
ของวารสารในด้านแนวของเนื้อหา

ความถี่ในการใช้วารสาร	ลักษณะของวารสารในด้าน แนวของเนื้อหา	O	E	X^2
วารสารโชนที่มีความถี่ ในการใช้สูง	รวมหลายหมวดวิชา	1	.91	.54
	รวมหลายสาขาวิชาใน หมวดเดียวกัน	1	.79	
	สาขาวิชาเดียว	0	.30	
วารสารโชนที่มีความถี่ ในการใช้ต่ำ	รวมหลายหมวดวิชา	14	14.09	
	รวมหลายสาขาวิชาใน หมวดเดียวกัน	12	12.21	
	สาขาวิชาเดียว	5	4.70	

$$df = 2 ; X^2_{(.05)} = 5.99$$

3.2.10 ความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศกับลักษณะค่านสารบาญ

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศกับลักษณะของวารสารในค่านส่วนประกอบของสารบาญ โดยใช้ไค - สแควร์ ระดับนัยสำคัญที่ .05 ปรากฏผลดังนี้

ความถี่ในการใช้วารสารกับลักษณะของวารสารในค่านส่วนประกอบของสารบาญไม่สัมพันธ์กันที่ระดับ .05 นั่นคือ ลักษณะของวารสารในค่านสารบาญไม่เป็นผลต่อความถี่ในการใช้วารสาร ดังตาราง 29

ตาราง 29 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศกับลักษณะของวารสารในค่านสารบาญ

ความถี่ในการใช้วารสาร	ลักษณะของวารสารในค่านส่วนประกอบของสารบาญ	O	E	χ^2
วารสารโชนที่มีความถี่ในการใช้สูง	ภาพประกอบสารบาญ	0	.25	.44
	สรุปบทความ	1	.75	
วารสารโชนที่มีความถี่ในการใช้ต่ำ	ภาพประกอบสารบาญ	1	.75	
	สรุปบทความ	2	2.25	

$$df = 1 ; \chi^2_{(.05)} = 3.84$$

จากการจัดโชนวารสารที่มีการใช้สูงและวารสารที่มีการใช้ต่ำโดยใช้กฎของ
 แบริคฟอร์ดปรากฏว่า ค่าที่ได้จากการจัดโชนวารสารใกล้เคียงกับค่าตามกฎของแบริคฟอร์ด
 นั่นคือ จำนวนโชนวารสารที่มีการใช้สูงมีจำนวนน้อยกว่าจำนวนโชนวารสารในโชนที่มีการใช้ต่ำ
 วารสารภาษาไทยในโชนที่มีความถี่ในการใช้สูงคือ วารสารที่อยู่ในโชนที่ 1 และ 2 มี
 จำนวน 2 ชื่อเรื่องคือ วารสารนิตรกร และ ครูปริทัศน์ ส่วนวารสารภาษาต่างประเทศ
 โชนที่มีความถี่ในการใช้สูงมี 2 ชื่อเช่นเดียวกัน คือ Journal of Educational
Research และ Educational and Psychological Measurement

จากการสำรวจลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารภาษาไทย
 ทั้ง 2 โชนปรากฏว่า ลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารคล้ายคลึงกัน
 มีแตกต่างบ้างเล็กน้อยได้แก่ ด้านภาพนอกคือ ภาพนอกของวารสารโชนที่มีการใช้สูง
 ออกดีกว่าวารสารในโชนที่มีความถี่ต่ำส่วนวารสารภาษาต่างประเทศเช่นเดียวกับลักษณะ
 ภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารภาษาต่างประเทศไม่แตกต่างกันมากนักมี --
 ลักษณะด้านการเสนอเนื้อหาวารสารภาษาต่างประเทศเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับรายงานการวิจัย
 ส่วนวารสารในโชนที่มีการใช้ต่ำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาทั่วไป

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารกับลักษณะภายนอกและ
 ลักษณะภายในบางด้านของวารสารทั้ง 2 ภาษาไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับความถี่ในการใช้
 แต่อย่างใดยกเว้นกรณีเดียวคือ พบว่ามีสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้กับภาพนอก
 ของวารสารไทยที่ระดับนัยสำคัญ .05

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วารสาร เป็นสิ่งพิมพ์ที่มีความสำคัญต่อห้องสมุดทุกประเภท เนื่องจากเป็น สิ่งพิมพ์ที่เสนอเรื่องราวและความก้าวหน้าที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่ทันสมัย อยู่เสมอ ปัจจุบันปริมาณการผลิตวารสารมีจำนวนมากและราคาสูงขึ้น ทำให้ห้องสมุด จำเป็นต้องมีการพิจารณาคัดเลือกวารสารที่มีคุณภาพ ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ และ ใกล้เคียงกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ด้วยเหตุนี้การประเมินผลการคัดเลือกวารสาร อย่างมีแบบแผนจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีการคัดเลือกวารสารให้เกิดประสิทธิผล ยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยนี้จึงมุ่งหมายที่จะประเมินผลการคัดเลือกวารสารทางการศึกษาและ วารสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยวิธีต่อไปนี้

1. จัดโชนวารสารที่มีความดีในการใช้สูงและวารสารที่มีความดีในการใช้ต่ำ โดยวิธีของแบรดฟอร์ด (Bradford distribution)
2. ศึกษาลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารที่มีความดี ในการใช้สูง และที่ีความดีในการใช้ต่ำ
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความดีในการใช้วารสารกับลักษณะภายนอก และลักษณะภายในบางด้านของวารสาร

วิธีการเฝ้าการศึกษาคนควา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่วารสารทางการศึกษาและวารสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ภาษาไทย จำนวน 34 ชื่อ และวารสารภาษาต่างประเทศ จำนวน 37 ชื่อ วารสารเหล่านี้ สำนักหอสมุดกลางฯ นอกัรับกัถือกักันอย่างน้อย 1 ปี

2. การเก็บข้อมูล ใช้วิธีต่อไปนี้

2.1 ตรวจนับความถี่ที่ผู้ใช้เคลื่อนย้ายวารสารฉบับปัจจุบันจากชั้นแสดงวารสารใหม่ ตั้งแต่เดือนมิถุนายน - เดือนกันยายน พ.ศ. 2526

2.2 ตรวจนับความถี่ในการยืมวารสารล่วงหน้าไปห้องสมุด ตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2525 - เดือนกันยายน พ.ศ. 2526

2.3 ตรวจนับการยืมวารสารล่วงหน้าออกนอกห้องสมุด ตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2525 - เดือนกันยายน พ.ศ. 2526

2.4 ส้ารวจลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางค้ำนของวารสาร

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. แบบบันทึกการเคลื่อนย้ายของวารสารฉบับปัจจุบันเป็นรายวัน ซึ่งจะบันทึกวันละ 2 ครั้งคือ

1.1 เมื่อนำวารสารขึ้นชั้นแล้ว

1.2 ก่อนนำวารสารขึ้นชั้น

2. แบบการยืมวารสารฉบับย้อนหลังของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มี 2 ชุด คือ

2.1 แบบการยืมวารสารล่วงหน้า โดยยืมใช้ในห้องสมุด

2.2 แบบการยืมวารสารออกนอกห้องสมุด

3. แบบบันทึกความถี่ในการใช้วารสารฉบับย้อนหลัง

4. แบบส้ารวจลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางค้ำนของวารสารในโซน

ที่มีควา่งดีในการใช้สูงและโชนที่มีควา่งดีในการใช้ต่ำ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับลักษณะภายนอก และลักษณะภายในบางถ่าน ได้แก่ ชื่อเรื่อง รูปเล่ม ความนอบทควา่งทางการศึกษา ส่วนประกอบของบทความ ภาพประกอบ ผู้จัดทำ อายุของวารสาร การเสนอเนื้อหา แนวของเนื้อหา และสารบัญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีดังนี้

1. จัดโชนวารสาร โดยไม่มการกระจายของแบรคฟอรด์
2. สาราจลัษณะภายนอกและลักษณะภายในบางถ่านของวารสารในโชนที่มีควา่งดีในการใช้สูง และในโชนที่มีควา่งดีในการใช้ต่ำ โดยพิจารณาลักษณะที่ปรากฏในวารสารแต่ละชื่อเรื่องมากที่สุด โดยให้คะแนนชื่อเรื่องละ 1 คะแนน และนามานาถาารอยละ
3. ศึกษาควา่งสัมพันธ์ระหว่างควา่งดีในการใช้วารสารกับลักษณะภายนอก และลักษณะภายในบางถ่านของวารสาร โดยหาค่าไค-สแควร์ ที่ระดับ 05

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. การจัดโชนวารสารตามควา่งดีในการใช้วารสาร แบ่งเป็น 2 พวกใหญ่ คือ วารสารภาษาไทย และวารสารภาษาต่างประเทศ ในแต่ละพวกได้จัดโชนดังนี้คือ

1.1 การจัดโชนวารสารทางการศึกษาและวารสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่มีควา่งดีในการใช้สูง

ในการจัดโชนวารสารภาษาไทยความถี่การกระจายของแบรคฟอรด์ โดยแบ่งวารสารออกเป็น 6 โชน วารสารโชนที่มีควา่งดีในการใช้สูงคือ โชนที่ 1 หรือโชนแกน และโชนที่ 2 ซึ่งมี 2 ชื่อ ได้แก่ วารสารมัธยมศึกษา และครูปริทัศน์

ในการจัดโซนวารสารภาษาต่างประเทศโซนที่มีความดีในการใช้สูง
ได้นำมาจัดโซนด้วยวิธีการเช่นเดียวกับวารสารภาษาไทย โซนที่มีความดีในการใช้สูง
คือ โซนที่ 1 หรือโซนแกน และโซนที่ 2 มีทั้งหมด 2 ชื่อคือ Journal of
Educational Research และ Educational and Psychological Measurement

1.2 จัดแบ่งโซนวารสารทางการศึกษาและวารสารที่เกี่ยวข้องกับ
การศึกษาที่มีความดีในการใช้ต่ำ

วารสารภาษาไทยโซนที่มีความดีในการใช้ต่ำ คือวารสารในโซน
ที่ 5 - 6 มีจำนวน 27 ชื่อ ดังรายละเอียดในภาคผนวก ฉ หน้า 103 - 104
วารสารภาษาต่างประเทศในโซนที่มีความดีในการใช้ต่ำมีจำนวน
31 ชื่อ ดังรายละเอียดในภาคผนวก ฉ หน้า 104 - 105

2. ลักษณะภายนอก และลักษณะภายในบางด้านของวารสาร โดยใช้แบบ
สำรวจลักษณะวารสารสรุปได้ดังนี้

2.1 ลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารภาษาไทย
ในโซนที่มีความดีในการใช้สูง จำนวน 2 ชื่อเรื่อง ปรากฏว่า ชื่อเรื่องบ่งชี้หมวดวิชา
รูปเล่มมีสี่สีสุกุดตา จำนวนบทความทางการศึกษาพบ 2 ลักษณะคือ มีจำนวน
1 - 3 บทความ และมากกว่า 6 บทความ ส่วนประกอบของบทความมีภาพและ
แผนภูมิเป็นส่วนประกอบของบทความ ภาพนอกมี 2 ลักษณะคือ รายักษ์ และ
รายเดือน จำนวนผู้จัดทำจัดทำโดยหน่วยราชการ ส่วนอายุของวารสารพบว่าวารสารในโซน
นี้ออกมาเป็นเวลามากกว่า 5 ปีขึ้นไป จำนวนการเสนอเนื้อหาพบว่า มีการเสนอเนื้อหา
เกี่ยวกับการศึกษาทั่วไป และมีการเสนอเนื้อหาหลายลักษณะ เช่น บทความเกี่ยวกับการ
วิจัยข่าว ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษา ฯลฯ แนวของเนื้อหาครอบคลุมหลายหมวดวิชา
สารบัญมีภาพประกอบ และมีสรุปบทความที่น่าสนใจ

2.2 ลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารภาษา
ต่างประเทศในโซนที่มีความดีในการใช้สูง จำนวน 2 ชื่อ ปรากฏว่า ลักษณะภายนอก
และลักษณะภายในบางด้านของวารสารภาษาต่างประเทศโซนที่มีความดีในการใช้สูง

ชื่อเรื่องบ่งชี้สาขาวิชาและหมวดวิชา รูปเล่มเป็นแบบเรียบ มีจำนวนบทความทาง การศึกษามากกว่า 6 บทความ มีตาราง สารสังเขป และบรรณานุกรม เป็น ส่วนประกอบของบทความ มีกำหนดออกราย 2 และ 3 เดือน จัดทำโดยองค์การ สมาคม และบริษัท หรือเอกชน อายุของวารสารมีมากกว่า 5 ปีขึ้นไป การเสนอ เนื้อหาส่วนใหญ่เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับรายงานการวิจัย แนวของเนื้อหาหลากหลาย หมวดวิชาและหลายสาขาวิชาในหมวดเดียวกัน สารบัญ มีสรุปบทความภายในเล่ม

2.3 ลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารภาษาไทย ในโซนที่มีความดีในการใช้ค่า

ลักษณะของวารสารภาษาไทยในโซนที่มีความดีในการใช้ค่า ปรากฏว่า ชื่อเรื่องบ่งชี้หมวดวิชา รูปเล่มมีสี่ตะกุดตา แต่ละฉบับมีจำนวนบทความ ประมาณ 4 - 6 บทความ มีบรรณานุกรมเป็นส่วนประกอบของบทความ มีกำหนดออก มากกว่า 3 เดือนขึ้นไป จัดทำโดยหน่วยราชการ อายุของวารสารมีมากกว่า 5 ปี ขึ้นไปมีการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาทั่วไป มีแนวของเนื้อหาหลากหลายหมวดวิชา สารบัญมีภาพประกอบ

2.4 ลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารภาษา ต่างประเทศในโซนที่มีความดีในการใช้ค่า

ลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารภาษา ต่างประเทศ โซนที่มีความดีในการใช้ค่า ชื่อเรื่องของวารสารมีทั้งบ่งชี้สาขาวิชาและ หมวดวิชา รูปเล่มเป็นแบบเรียบ มีจำนวนบทความทาง การศึกษามากกว่า 6 บทความ ส่วนใหญ่มีตารางเป็นส่วนประกอบของบทความ มีกำหนดออกราย 3 เดือน จัดทำโดย องค์การและสมาคม อายุของวารสารมากกว่า 5 ปีขึ้นไป มีการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการ ศึกษาทั่วไป แนวของเนื้อหาส่วนใหญ่รวมหลายหมวดวิชา สารบัญมีสรุปบทความ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความดีในการใช้วารสารกับลักษณะภายนอกและ ลักษณะภายในบางด้านของวารสาร โดยใช้ค่าไค-สแควร์ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 สรุปผลได้ดังนี้

ความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทยไม่สัมพันธ์กับลักษณะภายนอกและลักษณะภายในของวารสารเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านกาหนดออกมีความสัมพันธ์กับความถี่ในการใช้วารสาร

ความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศไม่สัมพันธ์กับลักษณะภายนอกและลักษณะภายในของวารสารทุกด้าน

จากการประเมินผลการคัดเลือกวารสารทางวิชาการสาขาศึกษาศาสตร์และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าวารสารทั้งสองภาษา ประมาณครึ่งหนึ่งเป็นวารสารที่มีการใช้สูงและค่อนข้างสูง (ภาคผนวก จ หน้า 92 - 97) เมื่อพิจารณาวารสารในโซนต่ำสุด พบว่ามีจำนวนน้อยที่มีการใช้ต่ำกว่า 10 ครั้ง การสำรวจจึงอาจกล่าวได้ว่าวารสารกลุ่มตัวอย่างนี้อยู่ในความต้องการของผู้ใช้ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสาร ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับความถี่ในการใช้แต่อย่างใด ยกเว้นกรณีเดียวคือพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้กับกาหนดออกของวารสารไทยที่ระดับนัยสำคัญ .05 จึงอาจกล่าวได้ว่าไม่อาจนำลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางประการของวารสารมาใช้ในการคัดเลือกวารสาร แต่อาจจะเลือกวารสารที่อยู่ในโซนแกนและรอบ ๆ โซนแกน หรือวารสารหลักของสาขาวิชาส่วนการเลือกวารสารที่อยู่ในโซนถัดลงมา ให้พิจารณาตามกำลังงบประมาณ

อภิปรายผล

1. วารสารภาษาไทยโซนที่มีความถี่ในการใช้สูงได้แก่ มิตรครู และครูปริทัศน์ ปีจำนวนฉบับมาก เนื่องจากมีกาหนดออกรายปักษ์ และรายเดือน ย่อมมีการเสนอบทความทางการศึกษามากกว่าวารสารประเภทเดียวกัน นอกจากนี้วารสารที่มีกาหนดออกถี่ เช่น รายปักษ์ และรายเดือน ย่อมจะทำให้วารสารเสนอเนื้อหาที่มีความทันสมัยโดยเฉพาะวารสารมิตรครู ซึ่งเป็นวารสารที่มีกาหนดออกรายปักษ์

จึงมีจำนวนความถี่ในการใช้วารสารสูงสุด นอกจากนี้วารสารมิตรครูยังจัดทำโดยสำนักงาน
 ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยตรง ฉะนั้น
 ความเชื่อถือในค่านิยมจัดทำจึงเชื่อถือได้มาก นอกจากนี้เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ในการ
 จัดทำจะเห็นได้ว่าวารสารมิตรครูจัดทำเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ
 ข้อบังคับ สรุปข่าวความเคลื่อนไหว ให้ความแนะนำและชี้แจงเกี่ยวกับการเรียนการสอน
 จะเห็นได้ว่ามุ่งเสนอเนื้อหาหลายด้าน เมื่อพิจารณาอายุของวารสาร จะเห็นได้ว่า
 วารสารมิตรครูเริ่มจัดทำในปี พ.ศ. 2501 รวมเวลา 26 ปี ฉะนั้นระยะเวลา
 ในการจัดทำ 26 ปี ย่อมเป็นสิ่งยืนยันได้ว่าเป็นวารสารที่อยู่ในความเชื่อถือของผู้อ่าน
 จากงานวิจัยทั้งของไทยและต่างประเทศ เช่น จากงานวิจัยของ เกื่อนใจ เกียวซี
 (เกื่อนใจ เกียวซี 2525 : 121) และของปีเตอร์สัน (Peterson. 1969 :
 400 - 430) โดยได้ศึกษาการใช้วารสาร พบว่า ผู้ใช้วารสารส่วนใหญ่ใช้วารสาร
 เพื่อการค้นคว้า และหารายงานซึ่งในการใช้วารสารเพื่อการค้นคว้าและหารายงาน
 จำเป็นจะต้องมีเครื่องมือช่วยค้นคว้าเพื่อให้ผู้ใช้เข้าถึงวารสาร ได้สะดวกและรวดเร็ว
 ทางสำนักหอสมุดกลาง ได้จัดทำกรรมวิธีวารสารของวารสารมิตรครูและครูปริทัศน์
 ไว้ให้บริการ นอกจากนี้จากงานวิจัยของทวีบุญณ์ แสงแก้ว (ทวีบุญณ์ แสงแก้ว
 2514 : 192) ได้ทำการสำรวจบทความทางการศึกษาในวารสารภาษาไทย
 ระหว่างปี พ.ศ. 2503 - 2512 ปรากฏว่า วารสารที่นำหน้าในการตีพิมพ์
 บทความทางการศึกษา ได้แก่ ประชาศึกษา ศูนย์ศึกษา วิทยาสาร และ มิตรครู
 สำหรับวารสารวิทยาสารได้หยุดจัดพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 ผู้วิจัยจึงมีได้นำ
 วารสารดังกล่าวมาศึกษา เกื่อนใจ เกียวซี (เกื่อนใจ เกียวซี 2525 : 121)

ได้ทวียัยเกี่ยวกับเรื่องการใช้วารสารวิชาการของนักศึกษาวิทยาลัยครูกาแพงเพชร โดย ผู้วิจัยได้ให้นักศึกษาระบุชื่อวารสารที่นักศึกษาสนใจอ่าน ปรากฏว่านักศึกษาได้ระบುವารสารมิตรครู แสดงวาวารสารมิตรครูเป็นวารสารที่นักศึกษาในวิทยาลัยครูให้ความสนใจควยเช่นกัน

วารสารที่อยู่ในโซนที่ 2 มีความดีในการใช้สูง ได้แก่ วารสารครูปริทัศน์ เป็นวารสารรายเดือน การเสนอเนื้อหาจึงมีความทันสมัย และมีจำนวนความดีในการใช้รองจาวารสารมิตรครู นอกจากนี้วารสารครูปริทัศน์จัดทำโดยหน่วยศึกษานิเทศกรรมกรมการฝึกดักครู ซึ่งเป็นหน่วยราชการที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่นเกี่ยวกับวารสารมิตรครู อุทุมพร ทองอุไทย (อุทุมพร ทองอุไทย 2523 : 14) หากการสำรวจเพื่อจัดลำดับคุณภาพวารสารทางการศึกษา ปรากฏวาวารสารครูปริทัศน์ได้รับการจัดลำดับสูงสุดในการจัดให้เป็นวารสารที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้ผลงานของตนได้รับการตีพิมพ์ นอกจากนี้วารสารครูปริทัศน์ ยังได้รับการจัดอันดับเป็นที่ 1 ในการจัดอันดับวารสารที่เคยได้ยื่นชื่อบ่อยที่สุด และเป็นวารสารที่ผู้ตอบสังกัดวิทยาลัยครูเลือกจัดอันดับมากที่สุด

ส่วนวารสารภาษาต่างประเทศที่มีความดีในการใช้สูง ได้แก่ Journal of Educational Research รองลงมาก็คือ Educational and Psychological Measurement

Journal of Educational Research เป็นวารสารที่จัดทำมานาน
 ปัจจุบันจัดทำเป็นเล่มที่ 77 ซึ่งถ้าพิจารณาปีที่จัดพิมพ์จะเห็นได้ว่าเป็นวารสารที่เชื่อถือได้
 อุทุมพร ทองอุไทย (อุทุมพร ทองอุไทย 2523 : 6 - 15) ได้ทาวิจัยเกี่ยวกับ
 การจัดลำดับคุณภาพวารสารทางการศึกษา ปรากฏว่า จากผลการจัดลำดับวารสาร
 ของผู้ตอบที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโทจัดลำดับ
 ให้วารสาร Journal of Educational Research เป็นวารสารที่มีบทความ
 ผลงานวิจัยที่เป็นวิชาการมากที่สุด และเป็นวารสารที่ได้รับการจัดลำดับบ่อยครั้ง
 นอกจากนี้ในฉบับที่ 1 ของทุกปีจะมีกระรณช่วยค้นบทความในปีก่อนช่วยให้ผู้ใช้ได้รับความ
 สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น

Educational and Psychological Measurement เป็นวารสาร
 ที่จัดทำเป็นปีที่ 44 แล้ว ทั้ง Journal of Educational Research และ
 Educational and Psychological Measurement ได้จัดทำบรรณวารสาร
 ไว้ใน Educational Index ซึ่งเป็นบรรณวารสารทางด้านการึกษา ซึ่งช่วยให้
 ผู้ใช้เข้าถึงบทความได้สะดวกและรวดเร็ว นอกจากนี้ทั้ง Journal of Educational
 Research และ Educational and Psychological Measurement
 ยังจัดทำสารระสังเขปไว้ตอนต้นของบทความเพื่อให้ผู้ใช้สามารถพิจารณาบทความนั้น ๆ ได้
 ว่าตรงกับความต้องการ รวมไปถึงการให้รายละเอียดเกี่ยวกับผู้เขียนบทความ เป็น
 การแสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือของบทความนั้น ๆ ยิ่งขึ้น กวดยเหตุนี้ วารสาร
 ทั้งสองชื่อจึงเป็นวารสารภาษาต่างประเทศที่มีความดีในการใช้สูง

2. การสำรวจลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารใน
โซนที่ความถี่ในการใช้สูงและโซนที่มีความถี่ในการใช้ต่ำ

2.1 ลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารภาษาไทย
ทั้ง 2 โซน ลักษณะส่วนใหญ่คล้ายคลึงกัน เมื่อพิจารณาการใช้วารสารจะเห็นว่า
ผู้ใช้วารสารโดยมุ่งที่เนื้อหามากกว่าลักษณะวารสาร อย่างไรก็ตามมีลักษณะบางด้าน
ของวารสารที่แตกต่างกันคือ ด้านกาหนดออกของวารสารในโซนที่มีความถี่ในการใช้สูง
มีกาหนดออกถี่กว่าโซนที่มีความถี่ในการใช้ต่ำ เมื่อพิจารณากาหนดออกจะเห็นได้ว่า
วารสารที่มีกาหนดออกถี่ทำให้เนื้อหาของวารสารมีความทันสมัยมาก ผู้ใช้จึงให้ความสนใจ
และนิยมอ่าน

2.2 ลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารภาษา
ต่างประเทศทั้ง 2 โซน ส่วนใหญ่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เช่นเกี่ยวกับวารสารภาษาไทย
คือผู้ใช้วารสารมุ่งที่เนื้อหามากกว่าพิจารณาถึงลักษณะ แต่มีบางลักษณะที่แตกต่างกันคือ
การเสนอเนื้อหา วารสารโซนที่มีความถี่ในการใช้สูงเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับรายงาน
การวิจัย ส่วนโซนที่มีความถี่ในการใช้ต่ำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาทั่วไป การที่
การเสนอเนื้อหาของวารสารทั้ง 2 โซนแตกต่างกันน่าจะเนื่องมาจาก ผู้ใช้ระดับ
บัณฑิตศึกษาต้องการศึกษาค้นคว้าภาษาต่างประเทศที่เป็นรายงานการวิจัยเพื่อเป็น
พื้นฐานในการทาวิจัยหรือนำไปอ้างอิงในการทาวิจัยนิพนธ์

จากการสำรวจลักษณะวารสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศมีข้อน่าสังเกต
คือ ผู้จัดทำวารสารภาษาไทยส่วนใหญ่เป็นหน่วยราชการส่วนกลางของประเทศจัดทำโดย
องคการ สมาคม ทั้งนี้เนื่องจากบริษัทหรือเอกชนของไทยไม่อาจสู้ต้นทุนที่สูงได้ เช่น
วารสารวิทยาสาร ซึ่งเคยเป็นวารสารที่นำหน้า ในการตีพิมพ์บทความทางการศึกษา
(ทวีบุรณ์ แสงแก้ว 2514 : 192) แต่คงหยุดจัดพิมพ์ในปี พ.ศ. 2522

โดยทางสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช ซึ่งเป็นสำนักพิมพ์เอกชนได้อ้างถึง "ปัญหาในเรื่องกระดามและค่าใช้จ่ายซึ่งท่วมรายไ้" ("เบิกเรื่อง" 2522 : 3) เช่นเดียวกับวารสารโลกหนังสือ ซึ่งเป็นวารสารที่มีผู้อ่านมากและต้องหยุดจัดพิมพ์ในปี พ.ศ. 2526 โดยให้เหตุผลว่า "โลกหนังสือเป็นหนังสือที่ แกรายไ้เพียงจำนวนเล็กน้อยไม่คุ้มกับกำลังสติปัญญาและเงินทุนที่ต้องไปทำให้ธุรกิจมีอนาคตไม่แจ่มใสนัก" (สุข สูงสว่าง 2526 : 116)

3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารกับลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสาร

3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารกับลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสารภาษาไทย ไม่สัมพันธ์กันตรงตามสมมติฐานที่ว่า "ความถี่ในการใช้วารสารทางวิชาการไม่สัมพันธ์กับลักษณะภายนอก และลักษณะภายในบางด้านของวารสาร" ทั้งนี้เนื่องจากผู้ใช้วารสารโดยมุ่งที่เนื้อหามากกว่าลักษณะภายนอกและลักษณะภายในของวารสาร ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทยสัมพันธ์กับลักษณะกำหนดนอกของวารสาร เนื่องจากกำหนดนอกมีผลต่อความทันสมัยของบทความ นอกจากนี้วารสารที่มีกำหนดนอกดีช่วยให้ผู้ใช้ที่ติดตามเรื่องราวที่ไม่จบในฉบับเดียวไม่ต้องรออ่านนาน จากการสำรวจของ พอล อี เวเซนยี (Vesenyi. 1966 : 23) ได้ทำการสำรวจการอ่านวารสารพบว่า นักศึกษานิยมอ่านวารสารมากขึ้นเนื่องจากจำเป็นต้องค้นคว้าความรู้ใหม่ ๆ ซึ่งตรงกับการศึกษาในครั้งนี้ว่า กำหนดนอกของวารสารสัมพันธ์กับความถี่ในการใช้วารสารกล่าวคือวารสารมิตรครู เป็นวารสารที่มีกำหนดนอกดีคือรายบักซ์ จึงเสนอเนื้อหาได้ทันสมัยและเป็นวารสารที่มีความถี่ในการใช้สูงสุด

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารภาษาต่างประเทศกับลักษณะภายนอกและลักษณะภายในไม่สัมพันธ์กันตรงตามสมมติฐานว่า "ความถี่ในการใช้วารสารทางวิชาการไม่สัมพันธ์กับลักษณะภายนอกและลักษณะภายใน"

จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้วารสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศไม่สัมพันธ์กัน เพราะผู้ใช้วารสารโดยมุ่งที่เนื้อหาของวารสาร เพื่อนำเนื้อหาของวารสารไปทำรายงานตามที่มีการวิจัย เช่น งานวิจัยของ ปีเตอร์สัน (Pulson, 1969 : 400 - 430) และงานวิจัยของ เคื่อนใจ เกี่ยวซึ่งปรากฏผลตรงกันว่า ผู้ใช้วารสารเพื่อการค้นคว้าและทำรายงาน ดังนั้นการคัดเลือกวารสารเข้าห้องสมุดควรมุ่งที่เนื้อหามากกว่าลักษณะภายนอกและลักษณะภายใน นอกจากนี้ ถ้าบรรณารักษ์มีเวลาควรเร่งจัดหาครรชนวารสารให้มีความทันสมัย เพื่อให้ผู้ใช้ได้เข้าถึงบทความของวารสารได้รวดเร็ว

ข้อเสนอแนะในการคัดเลือกวารสารทางวิชาการสำหรับห้องสมุด

1. บรรณารักษ์ควรจัดทำแบบบันทึกการใช้วารสารของห้องสมุดโดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อวารสารที่ผู้ใช้ต้องการใช้ รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ใช้ เช่น คณะ วิชาเอก ชั้นปี เรื่องที่ผู้ใช้ต้องการ วัน เดือน ปี ฯลฯ เพื่อนำข้อมูลที่ผู้ใช้บันทึกในการยืมวารสารมาประเมินผลการคัดเลือกวารสารในห้องสมุด โดยใช้กฎการกระจายของแบรคฟอร์ด เพื่อหารายชื่อวารสารที่มีการใ้มาก เพื่อบอกรับวารสารต่อไป และศึกษารายชื่อวารสารที่มีใ้ใช้น้อย เพื่อนามาพิจารณาว่าสมควรบอกรับต่อไปหรือไม่

2. เนื่องจากวารสารที่อยู่ในโซนแกน (ถูกใ้ใช้มาก) มักจะเป็นวารสารที่ผลิตบทความเฉพาะในสาขาวิชานั้นมาก จากข้อมูลนี้สามารถนำไปประยุกต์ในการคัดเลือกวารสารเฉพาะวิชา โดยใช้กฎการกระจายของแบรคฟอร์ด จัดหาวารสารตามกำลังผลิตบทความ วารสารที่มีกำลังผลิตบทความสูงคือ วารสารที่มีจำนวนบทความเฉพาะสาขาวิชามาก ควรได้รับการคัดเลือก ส่วนวารสารที่มีกำลังผลิตบทความต่ำ หรือมีการใ้ใช้น้อยควรห้สภาและพิจารณาว่าควรบอกรับอีกต่อไปหรือไม่

5. ลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางคำของวารสาร ไม่มีผลต่อการใช้วารสาร เพราะฉะนั้นไม่สามารถนำมาทำเป็นเกณฑ์สำหรับคัดเลือกวารสารเพื่อมอบให้กับต่อไปได้ แต่ควรเน้นเรื่องการใช้ประโยชน์เข้าถึงเนื้อหาว่าจะเป็นประโยชน์มากกว่า จึงควรคำนึงการดังนี้

3.1 การจัดทำบรรณานุกรมวารสารจากบทความของวารสารที่เองสมัครมอบรับ ควรจัดทำให้ละเอียดเพื่อให้ผู้ใช้เข้าถึงบทความที่ต้องการ ได้รวดเร็ว (นอกจากนี้ควรจัดทำบรรณานุกรมวารสารให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับผู้ใช้ต้องการ

ข้อเสนอแนะในการทบทวนครั้งต่อไป

จากการประเมินผลการคัดเลือกวารสารทางวิชาการครั้งนี้พบว่ามีปัญหาในการเก็บข้อมูล และข้อมูลที่ได้ในแต่ละภาคการศึกษาจะแปรผันไปตามวิชาที่มีการเรียนการสอน ดังนั้นผลที่ได้จะไม่แน่นอน จำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลวงยาวนาน ซึ่งจะมีความแปรผันอื่น ๆ แทรกเข้ามาได้ จึงน่าจะได้มีการประเมินผลการคัดเลือกวารสาร โดยศึกษาจากถ่วงการผลิตบทความของวารสารในสาขาวิชาหนึ่งวิชาใดในช่วงระยะหนึ่ง ด้วยวิธีนับจำนวนบทความในวารสารแต่ละชื่อและทำการวิเคราะห์เพื่อจัดอันดับความถี่ของบรรณานุกรม แล้วเปรียบเทียบผลการจัดอันดับกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาการใช้หรือการอ้างอิง ถ้าผลใกล้เคียงหรือไม่แตกต่างกันก็จะเลือกวิธีแรก การเก็บข้อมูลจากบรรณานุกรมวารสาร เป็น Science Citation Index (SCI) จะอำนวยความสะดวกในการกำหนดโซนแกนและโซนอื่น ๆ สำหรับ

วารสารแต่ละสาขาวิชา ซึ่งจะให้ความสะดวกแก่ห้องสมุด สำหรับพิจารณาเลือก
 วารสารหลักเพื่อขอรับ นอกจากนั้นการนับกำลังผลิตของวารสารแต่ละฉบับจาก SCI
 สามารถใช้เครื่องจักรกลทำให้ไม่สิ้นเปลืองแรงงานเหมือนกับการเก็บข้อมูล
 การใช้โทรศัพท์ควมมือ

f

o

e

מיוזגות נב

1

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ ชาวบ้านเกาะ และประพิมพร สติรวิชฌานนท์ คู่มือการกำหนดสัญลักษณ์
ประจำวารสารฉบับปัจจุบัน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525,
48 หน้า อักสาเนา
- จารุวรรณ ไกรเทพ การบริหารงานและบริการค่านวารสารของห้องสมุดมหาวิทยาลัย
ในประเทศไทย วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517, 289 หน้า
อักสาเนา
- ชูศรี วงศ์รัตน์ "การทดสอบไค-สแควร์" ใน เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย
หน้า 205 - 211 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2525
- เตือนใจ เกียวชี การใช้วารสารวิชาการของนักศึกษาวิทยาลัยสุราษฎร์ธานี
วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525, 147 หน้า อักสาเนา
- ทวีบุรณ์ แสงแก้ว การสำรวจบทความทางการศึกษาในวารสารไทยระหว่างปี พ.ศ.
2503 - 2513 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2514,
200 หน้า อักสาเนา
- ธากาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์ การเลือกและจัดทาสุดของสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
บางเขน 2522, 275 หน้า
- บรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา, คณะอนุกรรมการกลุ่มวารสารและเอกสาร
รายชื่อวารสารภาษาไทยในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ฉบับสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์
200 ปี คณะอนุกรรมการกลุ่มวารสารและเอกสารบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
2525, 193 หน้า
- "เบิกเรื่อง" วิทยาสาร 30 : 3 พฤษภาคม 2522
- ประภาวดี สืบสนธิ์ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2527, 121 หน้า

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 วัชรเวรวิทย์ 2525, 930 หน้า
 พรหมพิมล กุลบุณ และคณะ ฯ สารสังเขปวิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 109 หน้า
 วิสิทธิ์ จันทวงศ์ "วารสาร" หอสมุด 14 : 300 - 301 กันยายน - ตุลาคม
 2513

ศรีนครินทร์วิโรฒ, มหาวิทยาลัย "หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา ภาควิชาการศึกษา" ใน คู่มือและ
 หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา วิชา 115 - 174 ภาควิชาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ 2519
 สุข สูงสว่าง "การปลูกโลกทั้งสี่ที่คนสุราภิ สวัสดิ์ศรี" เป็นบรรณาธิการบริหาร
 โลกหนังสือ 6 : 116 กันยายน 2526
 รุณทร แก้วฉาย "บรรณนิทัศน์ : ทัศนียภาพวารสาร" บรรณารักษศาสตร์ 2 : 77 - 106
 มกราคม 2522

อัครสิทธิ์ อำนาวรรวม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ สิริพรรณ กับศิริพร ปรักกาย เป็นผู้สัมภาษณ์
 ที่สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานবার เมื่อวันที่ 24
 มกราคม 2527

อารีย์ ชื่นวัฒนา การวิเคราะห์การอ้างอิงของวิทยานิพนธ์อาจารย์บรรณารักษศาสตร์
 ที่มีขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับห้องสมุดวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ อ.ม.
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 136 หน้า อัครสำเนา

อารีย์ รังสิโยภาส การศึกษาเกี่ยวกับการใช้วารสารประกอบการเรียนการสอนของ
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ บางแสน ปริญญาโท ภา.บ. มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานนิกร 2518, 69 หน้า อัครสำเนา

อุทุมพร ทองอุไทย "การจัดลำดับคุณภาพวารสารทางการศึกษา" การวิจัยทางการศึกษา
 10 : 6 - 15 มีนาคม 2523

Bradford, S.C. "The Documentary Chaos" in Documentation p. 106 - 121, Washington D.C., Public Affairs Press, 1950.

Drott, M. Carl. "Bradford's Law Theory, Empiricism and The Gaps between," Library Trends. 30 : 41 - 52, Summer, 1981.

EBSCO Subscription Services v.1 1983 - 1984. Illinois, EBSCO Industries Inc., 1983. 1131 p.

Fairthorne, Robert A. "Empirical Hyperbolic Distributions (Bradford-Zipf-Mandelbrot) for Bibliometric Description and Prediction" in Introduction to Information Science. V.II, p. 528 - 529, New York, R.R. Bowker, 1970.

Goffman, William and Thomas G. Morris. "Bradford Law Applied to the Maintenance of Library Collection" in Introduction to Information Science. V.II, p. 200 - 203 New York, R.R. Bowker, 1970.

Katz, Bill. Magazines for Libraries. New York, R.R. Bowker, 1972. 409 p.

Leimkuhler, Ferdinand F. "An Exact Formulation of Bradford's Law," Journal of Documentation. 36 . 285 - 292, December, 1980.

Lyle, Guy. The Administration of the College Library. New York, H.W. Wilson, 1972. 419 p.

Pan, Elizabeth Lin. "Citation and Use Pattern of Scientific Journals in Biomedical Libraries," Dissertation Abstracts International. 37 . 6120 - 6121 A, April, 1977.

Peterson, Stephen L. "Patterns of Use of Periodical Literatures," College and Research Libraries. 30 . 400 - 430, September, 1969.

Ulrich's International Periodicals Directory. 21 st ed. New York, R.R. Bowker, 1982. 2 vols.

Vesny, Paul E. "Yes, We Have Periodicals," R.Q. 6 23, Fall, 1966.

✓

הגות יחידה

การแยก ก

๑

๑. การจัดการศึกษา

- การศึกษาไทย

- การศึกษาต่างประเทศ

๒

รายชื่อวารสารที่นำมาศึกษาทั้งหมด

รายชื่อวารสารภาษาไทย จำนวน 34 ชื่อเรื่อง ได้แก่

1. การศึกษา กทม.
2. ศึกษาศาสตร์
3. ศึกษาศาสตร์และการศึกษา
4. การศึกษาศาสตร์
5. การศึกษาศาสตร์
6. จิตวิทยา
7. ศึกษาศาสตร์
8. การศึกษาศาสตร์
9. การศึกษาศาสตร์
10. การศึกษาศาสตร์
11. การศึกษาศาสตร์
12. การศึกษาศาสตร์
13. วารสารการศึกษาศาสตร์
14. วารสารการศึกษาศาสตร์
15. วารสารการศึกษาศาสตร์
16. วารสารการศึกษาศาสตร์
17. วารสารการศึกษาศาสตร์
18. วารสารการศึกษาศาสตร์
19. วารสารการศึกษาศาสตร์
20. วารสารการศึกษาศาสตร์
21. วารสารการศึกษาศาสตร์
22. วารสารการศึกษาศาสตร์
23. วารสาร มศว ปทุมวัน
24. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร

25. วารสารรวมกาแพง ฉบับศึกษาศาสตร์
26. วารสารสุขภาพ
27. วารสารรู้เท่าทัน พลศึกษา และสันทนาการ
28. วิชา
29. วิทยาจารย์
30. ศึกษาสาร (บธ.)
31. ศึกษาสารสาร
32. ศูนย์ศึกษา
33. สารสนเทศหลักสูตร
34. คอลลาบาย

รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษประเทศ จำนวน 37 ชื่อเรื่อง

1. Adult Education Quarterly
2. Adult Education and Development
3. American Educational Research Journal
4. American School Board Journal
5. Australian Journal of Adult Education
6. Bulletin of the Unesco Regional Office for Education
in Asia and Pacific
7. Childhood Education
8. Comparative Education Review
9. Curriculum Inquiry
10. Education in Asia and Pacific
11. Education Digest
12. Education Record
13. Educational Leadership

14. Educational and Psychological Measurement
15. Educational Technology
16. The Elementary School Journal
17. Forum for the discussion of new trends in Education
18. Health
19. Instructional Innovation
20. Instructor and Teacher
21. International Review of Education
22. Journal of Behavioral Assessment
23. Journal of Education
24. Journal of Educational Communication and Technology
25. Journal of Educational Measurement
26. Journal of Educational Research
27. Journal of Experimental Education
28. Journal of Higher Education
29. Journal of Research and Development in Education
30. Journal of Specialists in Groups Work
31. Journal of Teacher Education
32. Personnel and Guidance Journal
33. Principles
34. Research Quarterly for Exercise and Sports
35. Review of Educational Research
36. Teacher College Record
37. Today's Education

ภาคผนวก ข

แบบฝึกหัดการเคลื่อนย้ายของวารสาร
ฉบับปัจจุบัน

ตัวอย่าง 1 แบบบันทึกการเคลื่อนย้ายของวารสารฉบับปัจจุบันเป็นรายวัน

วัน เดือน ปี ทำการบันทึก ..... ครั้งที่

ชื่อวารสาร (เรียงตามลำดับอักษร)		การเคลื่อนย้ายวารสาร	รวม
1	ก	1	1
2	ข	/	
3	ก	1	
4	ง		1
5	จ	1	
6	ช	1	
7	ซ	1	1
รวม			3

ภาคผนวก ก

แบบการยืมวารสารของสำนักหอสมุดกลาง มศว ประสานมิตร

- แบบการยืมวารสารใช้ภายในสำนักหอสมุด
- แบบการยืมวารสารออกนอกสำนักหอสมุด

ตัวอย่าง 2 แบบการยืมวารสารใช้ภายในสำนักหอสมุดกลาง บก.ว. ประสานมิตร

สำนักหอสมุดกลาง มศว ประสานมิตร

วันที่..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ชื่อวารสาร	ปีที่ VOL	ฉบับที่ NO	วันที่-เดือน-ปี DATE-MONTH YEAR	หมายเหตุ

ชื่อผู้ยืม..... วิชาเอก/ปีที่/คณะ.....
 .....บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่.....

แบบการยื่นวารสารออกนอกสำนักหอสมุดกลาง จะมี 2 แผ่น เพื่อให้ทาง
สำนักหอสมุดกลางฯ เก็บเป็นหลักฐาน 1 แผ่น และให้ผู้ยื่นเก็บเป็นหลักฐานเพื่อใช้
ตรวจสอบก่อนนำออกจากหอสมุด

ตัวอย่าง 3 แบบการยื่นวารสารออกนอกสำนักหอสมุดกลางฯ

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วันที่ยื่น..... เดือน..... พ.ศ.....

ชื่อวารสาร	ปีที่ VOL.	ฉบับที่ NO	วันที่-เดือน-ปี DATE-MONTH-YEAR	หมายเหตุ

วันกาหนดส่ง..... ก่อนเวลา ๑.๐๐/17.๐๐ น. ....

ชื่อผู้ยื่น.....วิชาเอก/ปีที่/คณะ. . . . .

.....

บรรณารักษ์

ตัวอย่าง 4 แบบการยืมวารสารออกนอกสำนักหอสมุดกลาง ฯ

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วันที่ยืม.....เดือน..... พ.ศ.....

ชื่อวารสาร	ปีที่ VOL	ฉบับที่ NO	วันที่-เดือน-ปี DATE-MONTH-YEAR	หมายเหตุ

วันกำหนดส่ง..... .. ก่อนเวลา 9.00/17.00 น..... ..

ชื่อผู้ยืม .....วิชาเอก/ปีที่/คณะ..... ..

....

บรรณารักษ์

แผ่นสีขาวผู้ยืมเก็บไว้เป็นหลักฐาน

แบบบันทึกความถี่ในการใช้วารสารฉบับย้อนหลัง

ชื่อวารสาร

ความถี่ในการใช้วารสาร

ภาคผนวก จ

- ความถี่ในการใช้วารสารจากแนกตามประเภทการใช้
  - ภาษาไทย
  - ภาษาต่างประเทศ
- ความถี่ในการใช้วารสารโดยจัดเรียงตามลำดับความถี่และแสดงจำนวนวารสาร
  - ภาษาไทย
  - ภาษาต่างประเทศ

ตาราง 30 ความถี่ในการใช้วารสารภาษาไทย

ลำดับ ที่	ชื่อวารสาร	จำนวนครั้งที่ใช้วารสาร			รวม
		วารสาร ฉบับ ปัจจุบัน	วารสารว่าง เวลาที่ยืมไป ในหอสมุด	วารสารว่าง เวลาที่ยืมออก นอกหอสมุด	
1	มิตรกร	40	4056	174	4270
2	คุรุปริทัศน์	46	2940	221	3207
3	ประชาศึกษา	32	2980	116	3128
4	วารสารแพทย	42	1820	170	2032
5	วารสารการศึกษานอก โรงเรียน	41	1615	194	1850
6	วารสารสุขภาพ	35	1760	47	1842
7	วารสารการศึกษาแห่งชาติ	25	1230	78	1333
8	วารสารการศึกษาเอกชน	32	970	10	1012
9	วารสารการวัดผลการศึกษา	41	708	90	839
10	วารสารการศึกษาศาสตร์ (จุฬา)	5	644	10	659
11	จันทร์เกษม	20	573	8	601
12	สารพัฒนาหลักสูตร	29	472	93	594
13	วารสารการวิจัยทางการศึกษา	24	515	22	565
14	ศูนย์ศึกษา	2	529	—	531
15	วิทยากร	25	495	5	529
16	ไกล่หยอ	42	411	45	498
17	วารสารรามคำแหง ฉบับศึกษาศาสตร์	24	433	8	465

ตาราง 30 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อวารสาร	จำนวนครั้งที่ใช้วารสาร			รวม
		วารสาร ฉบับ ปัจจุบัน	วารสารล่วง เวลาที่พิมพ์ ในท้องตลาด	วารสารล่วง เวลาที่พิมพ์ นอกท้องตลาด	
18	ศึกษาศาสตร์สาร	14	380	2	396
19	การศึกษา กทม.	9	298	9	316
20	ศึกษาศาสตร์ (มช.)	8	230	15	253
21	จิตวิทยาคลินิก	7	197	29	233
22	วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ	14	111	16	141
23	วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร	—	89	9	98
24	หมอชาวบ้าน	19	54	21	94
25	ครูเชียงราย	21	53	16	90
26	รุสมิแล	15	45	2	62
27	ชาวกรมพลศึกษา	29	18	—	47
28	วารสารกีฬา	29	10	—	39
29	วารสาร มกว ปุณวัน	11	26	—	37
30	ลานขอย	5	19	—	24
31	วารสารพวงแสง	5	11	—	16
32	วิชา	2	6	—	8
33	พิชญ์	3	—	—	3
34	วารสารคณะกรรมการแห่งชาติ ว่าด้วยการศึกษาสหประชาชาติ	2	—	—	2

ตาราง 31 การเข้าถึงในการใช้วารสารต่างประเทศ จำแนกตามประเภทการใช้

ลำดับ ที่	ชื่อวารสาร	จำนวนครั้งที่ใช้วารสาร			รวม
		วารสาร ฉบับ ปัจจุบัน	วารสารลง เวลาที่พิมพ์ ในหอสมุด	วารสารลง เวลาที่พิมพ์ นอกหอสมุด	
1	Journal of Educational Research	44	367	30	441
2	Educational and Psychological Measure- ment	11	231	7	249
3	Educational Technology	9	177	24	210
4	Curriculum Inquiry	6	119	9	134
5	Personnel and Guidance Journal	2	110	5	117
6	Educational Leadership	8	90	2	100
7	Review of Educational Research	12	76	-	88
8	Journal of Educational Measurement	19	64	-	83
9	Education Digest	13	50	-	63
10	Journal of Education	-	49	3	52
11	Research Quarterly for Exercise and Sports	2	44	1	47
12	Education in Asia and Pacific	29	7	3	39

ตาราง 31 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อวารสาร	จำนวนครั้งที่ใช้วารสาร			รวม
		วารสาร ฉบับ ปัจจุบัน	วารสารลง เวลาที่พิมพ์ ในหอสมุด	วารสารลง เวลาที่พิมพ์ นอกหอสมุด	
13	The Elementary School Journal	3	36	-	39
14	Forum for the discussion of new trends in Education	11	21	-	32
15	Journal of Behavioral Assessment	9	18	4	31
16	Adult Education Quarterly	8	11	2	21
17	Australian Journal of Adult Education	5	9	5	19
18	American Educational Research Journal	6	9	-	15
19	Instructor and Teacher	10	5	-	15
20	Today's Education	9	-	5	14
21	Health	6	4	3	13
22	Adult Education and Development	4	7	2	13
23	Journal of Specialists in Group Work	5	5	1	11

ตาราง 31 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อวารสาร	จำนวนครั้งที่ใช้อาวสาร			รวม
		วารสาร ฉบับ ปัจจุบัน	วารสารลง เวลาที่พิมพ์ ในทองสมุก	วารสารลง เวลาที่พิมพ์ นอกทองสมุก	
24	Comparative Education	2	9	-	11
25	American School Board Journal	5	5	-	10
26	Journal of Teacher Education		9	1	10
27	Principal	5	3	2	10
28	Journal of Research and Development in Education	8	1	1	10
29	Journal of Experimental Education	5	2	1	8
30	Teacher College Record	6	2	-	8
31	Instructional Innovator	6	-	-	6
32	Childhood Education	6			6
33	Journal of Education Communication and Technology	4	2		6
34	Journal of Higher Education	4	-	-	4

ตาราง 31 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อวารสาร	จำนวนครั้งที่ใช้วารสาร			รวม
		วารสาร ฉบับ ปัจจุบัน	วารสารลง เวลาที่พิมพ์ ในหอสมุด	วารสารลง เวลาที่พิมพ์ นอกหอสมุด	
35	Education Record	2			2
36	International Review of Education	1	1		2
37	Bulletin of the Unesco Regional Office for Education in Asia and Pacific	-	2	.	2

ตาราง 32 ขัณฑ์สืบจากการรวบรวมความถี่ การใช้วารสารภาษาไทยตั้งแต่เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2525 เดือน กันยายน พ.ศ. 2526

จำนวนข้อเรื่องวารสาร	ความถี่ในการใช้วารสารแต่ละข้อเรื่อง
1	4270
1	3207
1	3128
1	2032
1	1850
1	1842
1	1333
1	1012
1	839
1	659
1	601
1	594
1	565
1	531
1	529
1	498
1	405
1	396
1	316
1	251
1	233

ตาราง 32 (ต่อ)

จำนวนข้อเรื่องวารสาร	ความถี่ในการใช้วารสารแต่ละข้อเรื่อง
1	141
1	98
1	94
1	90
1	60
1	47
1	39
1	37
1	24
1	16
1	8
1	3
1	2

ตาราง 33 ข้อมูลสืบจากการรวบรวมความถี่ การใช้วารสารภาษาไทยประเภทสังคมศาสตร์
เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2525 - เดือน กันยายน พ.ศ. 2526

จำนวนชื่อเรื่องวารสาร	ความถี่ในการใช้วารสารแต่ละชื่อเรื่อง
1	441
1	249
1	210
1	134
1	117
1	100
1	88
1	83
1	63
1	52
1	47
2	39
1	32
1	31
1	21
1	19
2	1
1	14
2	13
2	11
4	10

ตาราง 33 (ต่อ)

จำนวนข้อเรื่องของวารสาร	ความดีในการใช้วารสารแต่ละข้อเรื่อง
2	8
3	6
1	4
3	2

ภาคผนวก ฉ.

รายชื่ออาคารในไนต์ที่มีความถี่สูงมาก

- อาคารไทย
- อาคารต่างประเทศ

รายชื่อวารสารกลุ่มที่มีการใช้สูงได้แก่วารสารที่อยู่ในโซนที่ 1 – 2 ได้แก่

1. บิตรครู
2. ครูปริทัศน์

รายชื่อวารสารที่อยู่ในโซนที่ 3 ได้แก่วารสารที่อยู่ในโซนที่ 6 – 7 ได้แก่

1. วารสารการศึกษาเอกชน
2. วารสารการวิจัยการศึกษา
3. วารสารครูศาสตร์ (จุฬา)
4. จันทรเกษม
5. สารพัฒนาเด็กผู้ด้อย
6. วารสารการวิจัยทางการศึกษา
7. ศูนย์ศึกษา
8. วิทยาจารย์
9. ไกล่หมอ
10. วารสารรวมภาพแห่ง ฉบับศึกษาศาสตร์
11. ศึกษาทางเศรษฐศาสตร์
12. การศึกษา กาม.
13. ศึกษาศาสตร์ (บช.)
14. จิตวิทยากวีนิพนธ์
15. วารสารสู่การศึกษา พลศึกษาและสันติภาพ
16. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร
17. ผนอชาวัน
18. ครูเชียงใหม่
19. รุสมีแฉ
20. ชาวกรบ และศึกษา

21. วารสารกีฬา
22. วารสาร มศว ปทุมวัน
23. จานชอย
24. วารสาร มจร ภูเก็ต
25. จิตกร
26. พิษณุ
27. วารสารคณะกรรมการแห่งชาติด้านการศึกษาระดับชาติ

รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษประเภทที่ใช้สูง ได้แก่ วารสารที่อยู่ในกลุ่ม 1 - 2 ได้แก่

1. Journal of Educational Research
2. Educational and Psychological Measurement

รายชื่อวารสารภาษาอังกฤษประเภทที่อยู่ในกลุ่มที่มีการใช้ ได้แก่ วารสารที่อยู่ในกลุ่มที่ 3 - 8 ได้แก่

1. Review of Educational Research
2. Journal of Educational Measurement
3. Education Post
4. Journal of Education
5. Research Quarterly for Exercise and Sports
6. Education in Asia and Pacific
7. The Elementary School Journal
8. Forum for the discussion of new trends in Education
9. Journal of Behavioral Assessment
10. Adult Education Quarterly
11. Australian Journal of Adult Education
12. American Educational Research Journal

13. Instructor and Teacher
14. Today's Education
15. Health
16. Adult Education and Development
17. Journal of Specialists in Group Work
18. Comparative Education
19. American School Board Journal
20. Journal of Teacher Education
21. Principal
22. Journal of Research and Development in Education
23. Journal of Experimental Education
24. Teacher College Record
25. Instructional Innovator
26. Childhood Education
27. Journal of Education Communication and Technology
28. Journal of Higher Education
29. Education Record
30. International Review of Education
31. Bulletin¹ of the Unesco Regional Office for Education in Asia and Pacific

ภาคผนวก ก

รายละเอียด เกี่ยวกับวารสารออนไลน์ที่ตีพิมพ์ได้แก่รายละ

- ภาษาไทย
- ภาษาอังกฤษและไทย

รายละเอียดเกี่ยวกับวารสารภาษาไทยออนไลน์ที่มีความดีในการใช้สูง

วารสารมิตรครูเป็นวารสารรายปักษ์ จัดทำโดยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เริ่มจัดทำในปี 2501 มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู สืบข่าวความเคลื่อนไหว ให้ความแนะนำแจ้งเกี่ยวกับการเรียนการสอน

เป็นวารสารทางวิชาการที่มุ่งเสนอบทความ สารคดีที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์แก่ครูในการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในวิชาชีพ เนื้อหาโดยทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษาในประเทศ การศึกษาต่างประเทศ ชาวในแผ่นดินไทย นอกแผ่นดินไทย วิทยาศาสตร์ ทันโลก สรุปข่าวในรอบปักษ์ ถามตอบสมาชิกในเรื่องกฎหมายเกี่ยวกับราชการ เสนอข่าวบรรณการต่างถิ่น นอกจากนี้ยังมีบทความที่เด่น ๆ เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาไทย การท่างชีวิตในสังคมประชาธิปไตย รูปแบบการสอนที่ดี การจัดการศึกษาประชาบาล การจัดการศึกษาผู้ใหญ่ บางฉบับมีประวัติและผลงานของนักการศึกษาและผู้นิ่ว่นช่วยการศึกษาของชาติ

วารสารครูปริทัศน์ เป็นวารสารรายเดือน จัดทำโดย หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ แนวความคิด และผลงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีจำนวนบทความทางการศึกษานับละประมาณ 4 - 5 บทความ เสนอเรื่องราวเกี่ยวกับบทบาทรู แนวโน้มการวัดการประเมินศึกษา นวัตกรรมทางการศึกษา ปรัชญาและแนวความคิดพื้นฐานทางการศึกษา

รายละเอียดเกี่ยวกับวารสารภาษาอังกฤษต่างประเทศที่มีความดีในการใช้สูง

วารสารในโซนแกน คือ วารสาร Journal of Educational Research และ Educational and Psychological Measurement

วารสาร Journal of Educational Research เป็นวารสารราย 2 เดือน จัดทำโดยบริษัท Haldref ของสหรัฐอเมริกา ปัจจุบันจัดทำเป็นเล่มที่ 77 มีจำนวนบทความทางการศึกษา 5 - 6 บทความ มีบรรณานุกรม สารสังเขปและตารางเป็นส่วนประกอบของบทความ

วารสาร Educational and Psychological Measurement จัดทำโดย
 Educational and Psychological Measurement ที่ North Carolina มีกำหนด
 ออกราย 3 เดือน เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับงานวิจัยทางด้านการวัด มีจำนวนจัดทำเป็นเล่มที่
 44 มีสาระสิ่งพิมพ์ นอกกรอบละเอียดเกี่ยวกับผู้แต่ง มีการวางระเบียบบรรณานุกรมเป็นส่วน
 ประกอบของบทความ

๔๖

ภาคผนวก ม.

- แบบสำรวจลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางส่วนของวารสาร

แบบสำรวจลักษณะภายนอกและลักษณะภายในบางด้านของวารสาร

ลักษณะภายนอกและลักษณะภายใน บางด้านของวารสาร	โซนที่มีความดีสูง		โซนที่มีความดีต่ำ	
	จำนวนวารสาร ที่พบ	ร้อยละ	จำนวนวารสาร ที่พบ	ร้อยละ
1. ชื่อเรื่อง				
1.1 บังชี้สาขาวิชา				
1.2 บังชี้หมวดวิชา				
1.3 ไม่บังชี้ลักษณะใด				
2. รูปเล่ม				
2.1 มีสีสะกดคำ				
2.2 แบบเรียบ				
3. จำนวนบทความทางการศึกษา				
3.1 1 - 3 บทความ				
3.2 4 - 6 บทความ				
3.3 มากกว่า 6 บทความ				
4. ส่วนประกอบของบทความ				
4.1 ภาพประกอบ				
4.2 แผนภูมิ				
4.3 ตาราง				
4.4 สารสังเขป				
4.5 บรรณานุกรม				

ลักษณะภายนอกและลักษณะภายใน บางส่วนของวารสาร	โซนที่มีความถี่สูง		โซนที่มีความถี่ต่ำ	
	จำนวนวารสาร ที่พบ	ร้อยละ	จำนวนวารสาร ที่พบ	ร้อยละ
5. ภาพนอก				
5.1 รายฉบับ				
5.2 รายเดือน				
5.3 ราย 2 เดือน				
5.4 ราย 3 เดือน				
5.5 มากกว่า 3 เดือนขึ้นไป				
6. ผู้จัดทำ				
6.1 หน่วยงาน				
6.2 องค์กร สมาคม				
6.3 บริษัทเอกชน				
6.4 สถานการณ์การศึกษา				
7. อายุของวารสาร				
7.1 ไม่เกิน 3 ปี				
7.2 3 - 5 ปี				
7.3 มากกว่า 5 ปีขึ้นไป				
8. การเสนอเนื้อหา				
8.1 เกี่ยวกับการศึกษาทั่วไป				
8.2 รายงานการวิจัย				
8.3 หลายลักษณะผสมกัน				

ลักษณะภายนอกและลักษณะภายใน บางส่วนของวารสาร	โชนที่มีความถี่สูง		โชนที่มีความถี่ต่ำ	
	จำนวนวารสาร ที่พบ	ร้อยละ	จำนวนวารสาร ที่พบ	ร้อยละ
9. แนวของเนื้อหา				
9.1 รวมหลายหมวดวิชา				
9.2 รวมสาขาวิชาในหมวด เดียวกัน				
9.3 สาขาวิชาเดียว				
10. สารบัญ				
10.1 ภาพประกอบสารบัญ				
10.2 สรุปบทความ				